

turystyka rp.pl

RAPORT

Wakacje 2024 z biurem podróży

Kierunki, ceny, trendy

Partner główny

Partner

SPIS **TREŚCI**

Szanowni Państwo,

oddajemy w Państwa ręce nasz „Raport. Wakacje z biurem podróży – kierunki, ceny, trendy”. Zebraliśmy w nim informacje i dane, jakich nie znajdziecie, gdzie indziej. Chociaż na pewno nie wyczerpują tematu, pokazują one wiele aspektów rynku turystyki zorganizowanej w Polsce. Mamy nadzieję, że pomogą dociekliwym Czytelnikom zorientować się – jak, z kim i za ile można w tym roku podróżować na wakacje w sposób zorganizowany.

„ZAGRANICZNE WAKACJE W ZASIĘGU RĘKI – POLACY ZARABIAJĄ CORAZ WIĘCEJ, A WYCIECZKI KUPUJĄ W STARYCH CENACH” - DOKĄD I ZA ILE POJADĄ NA WAKACJE Z BIURAMI PODRÓŻY POLACY?

STR. 3

„POLSKI TURYSTA DOBRZE UBEZPIECZONY” – ROZMOWA Z MAGDALENĄ OSZCZAK, DYREKTORKĄ DZIAŁU UBEZPIECZEŃ TURYSTYCZNYCH W UNIQA.

STR. 9

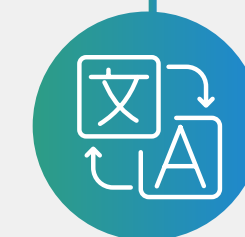
„SAMOŁOTEM NA WAKACJE – TAM DOLECISZ CZARTEREM Z POLSKI” – RAPORT PROSTO Z LOTNISK.

STR. 14

„RANKING BIUR PODRÓŻY. NA CZELE ITAKA I TUI” – NAJWIĘKSZE BIURA PODRÓŻY W KRAJU.

STR. 42

A JAK AGENT TURYSTYCZNY, CZYLI PODRĘCZNY SŁOWNICZEK TERMINÓW I SYTUACJI W BIURZE PODRÓŻY” – ŻEBY ROZMOWA O WAKACJACH BYŁA ŁATWIEJSZA.

STR. 50

ZAGRANICZNE WAKACJE W ZASIĘGU RĘKI

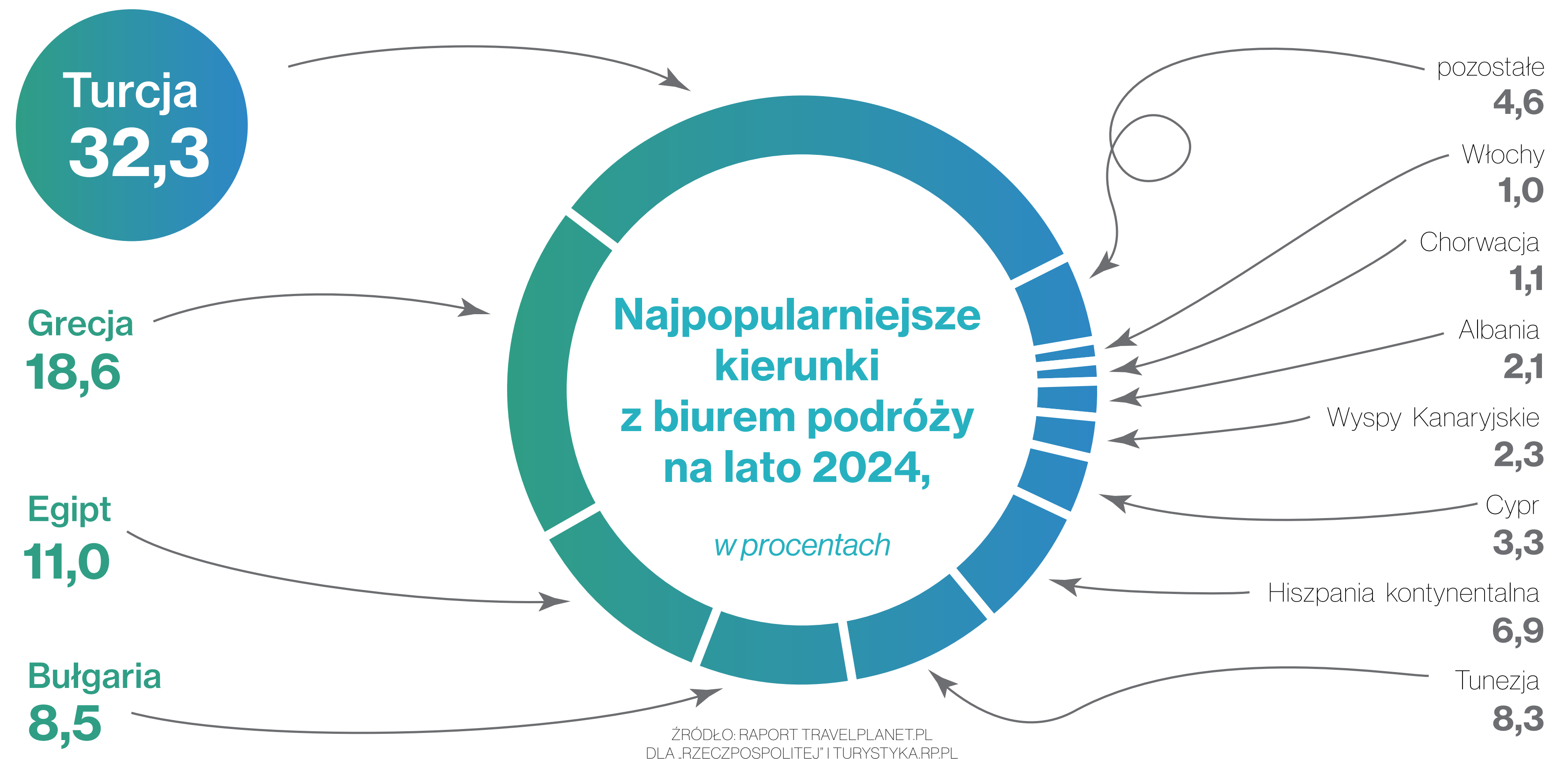
– POLACY ZARABIAJĄ CORAZ WIĘCEJ,
A WYCIECZKI KUPUJĄ W STARYCH CENACH

Turcja, Grecja, Egipt, Hiszpania, Bułgaria, Tunezja – to najpopularniejsze kraje, w których polscy turyści korzystający z usług biur podróży chcą w tym roku spędzić wakacje. Za tegoroczne wakacje zapłacą tylko o 2 złote więcej niż rok wcześniej.

Polacy nie pytają już, czy jechać na wakacje za granicę, ale kiedy i dokąd. Oczywiście to ciągle mniejszość z tych, którzy deklarują, że planują wypoczynek poza miejscem zamieszkania – według badania przeprowadzonego przez Polską Organizację Turystyczną 70 procent dorosłych Polaków będzie wypoczywać w Polsce, a 23 procent za granicą – ale dynamika wzrostu w tej drugiej grupie jest imponująca. Zgodnie z danymi sieci agencji Travelplanet.pl sprzedaż zorganizowanych wyjazdów na ten rok skoczyła o 30 procent.

TURCJA ULUBIONYM KIERUNKIEM WYPOCZYWAJĄCYCH POLAKÓW

Jak pokazuje raport przygotowany specjalnie dla „Rzeczpospolitej” i serwisu Turystyka.rp.pl przez tę firmę, najpopularniejszym krajem na wakacje z biurem podróży jest w tym roku Turcja. Nie ma tu zaskoczenia – Turcja przelamała prymat Grecji trzy lata temu i od tej pory powiększa swoją przewagę nad nią.

Statystyki lotnicze pokazują, że czarterami do Turcji poleciało w 2023 roku 1,15 miliona pasażerów (plus w ruchu regularnych linii lotniczych ponad 370 tysięcy), a do Grecji ponad 670 tysięcy (plus 550 tysięcy).

Nie oznacza to, że do Grecji chce wyjechać mniej turystów, po prostu liczba zwolenników Turcji rośnie szybciej.

W Turcji letni wypoczynek zarezerwował sobie w tym roku prawie co trzeci (32,3 procent) klient biur podróży. Rok wcześniej ten odsetek był podobny, ale jednak o niecały punkt procentowy mniejszy (31,5 procent).

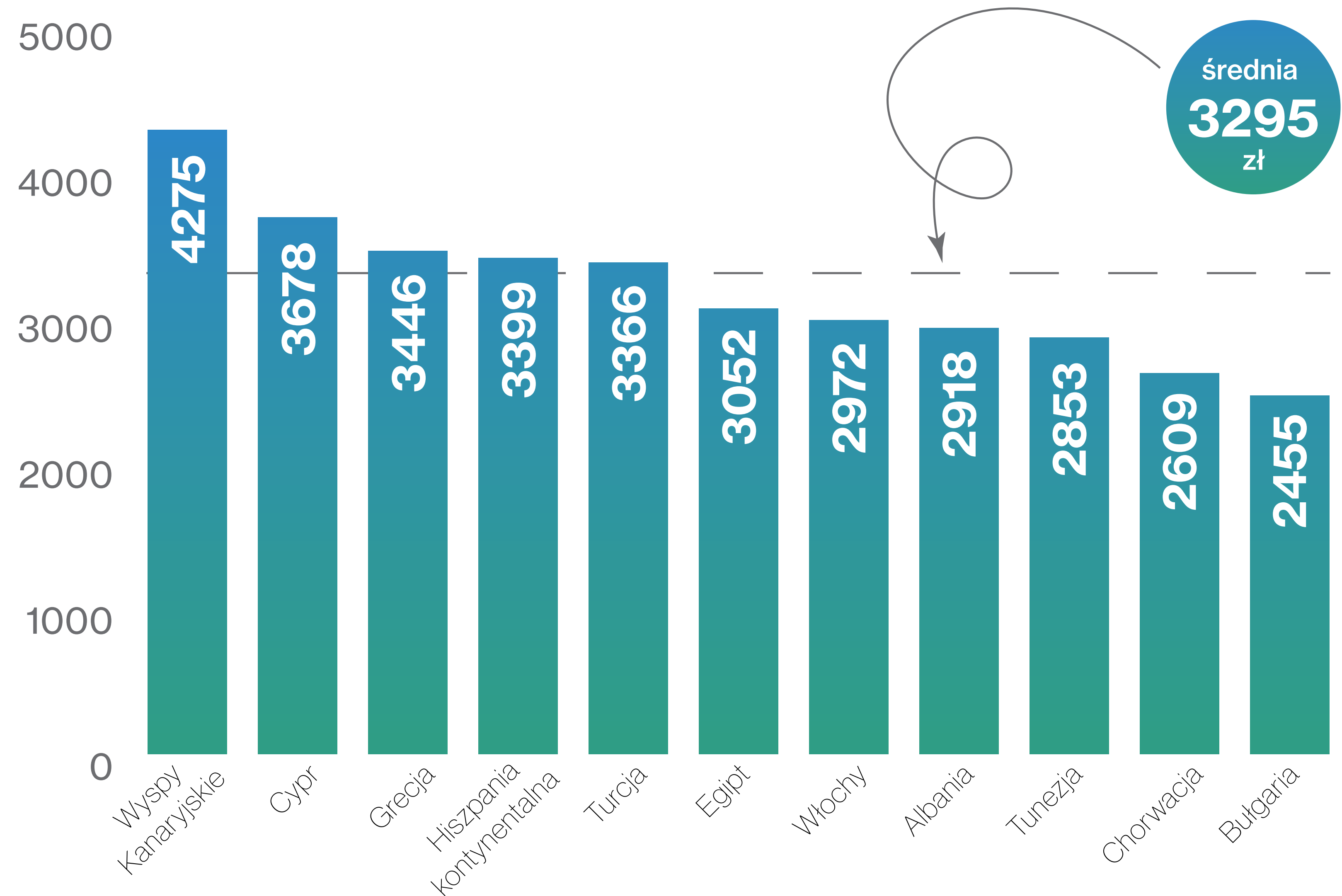
Grecja ma zagwarantowane drugie miejsce w rankingu popularności – jej udział to 18,6 procent, o 3,6 punkty procentowe mniej niż rok wcześniej.

Na podium znalazł się też Egipt, który zdecydowanie umocnił swoją pozycję zyskując 11 procent udziału, chociaż rok temu miał go 9,2 procent. Jego atrakcyjność wzrosła prawdopodobnie dzięki dużo niższym cenom niż przed rokiem.

W czołówce znalazły się jeszcze Hiszpania z wynikiem sporo gorszym od Egiptu (9,1 procent – Hiszpania kontynentalna z Balearami plus Wyspy Kanaryjskie), Bułgaria (8,5 procent) i Tunezja (8,3 procent).

Na kolejnych miejscach odnajdujemy już kierunki wyraźnie mniej znaczące: Cypr (3,3 procent), Albanię (2,1 procent), Chorwację (1,1 procent – w rzeczywistości Chorwacja jest o wiele liczniej odwiedzana przez Polaków, ale trzy czwarte z nich organizuje sobie wyjazd bez pośrednictwa biura podróży) i Włochy (1 procent).

Średnie ceny rezerwacji na osobę w biurze podróży w złotych

Jak łatwo zauważyć, dwa pierwsze kierunki, czyli Turcja i Grecja, „zgarniają” połowę wszystkich zorganizowanych wyjazdów (50,9 procent), a razem z kolejnymi czterema krajami, już prawie dziewięć dziesiątych (87,9 procent).

DWA ZŁOTE DROŻEJ? TO TYLKO CZĘŚĆ PRAWDY

Co dane Travelplanet.pl mówią o wakacyjnych wydatkach Polaków? Biorąc pod uwagę ceny wyjazdów z biurami podróży, najtańszym z czołowych kierunków ze stawką 2609 złotych była **Chorwacja**. Warto jednak pamiętać, że duży udział w sprzedaży tego kierunku mają same noclegi – większość turystów dojazd do Chorwacji zapewnia sobie we własnym zakresie.

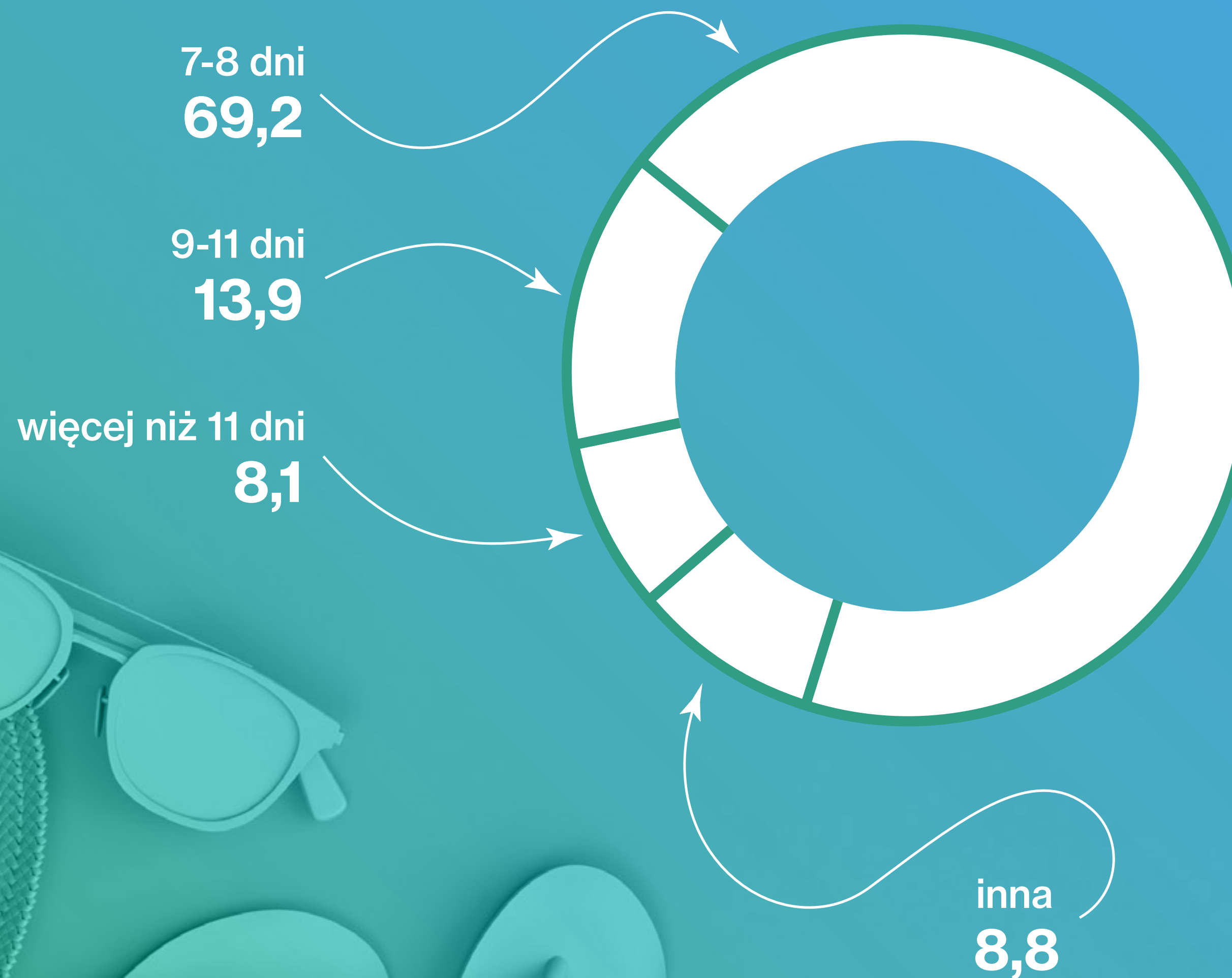
W drugiej kolejności niską ceną wyróżnia się **Bulgaria**, średnia tego kierunku to 2361 złotych. Mniej niż 3000 złotych udało się jeszcze zapłacić tylko turystom planującym urlop w **Albanii** i było to 2797 złotych.

Na drugim biegunie znalazły się w rankingu cenowym najdroższe kierunki – **Wyspy Kanaryjskie** ze średnią ceną 4309 złotych, **Cypr** ze stawką 3590 złotych i **Grecja** za 3441 złotych.

Średnia cena na jedną osobę zapłaconą w tym roku przez klientów Travelplanet.pl była zaledwie o dwa złote wyższa niż rok wcześniej. Taka zmiana oznacza, że ceny zatrzymały się na poziomie zeszłorocznym, co biorąc pod uwagę inflację, a szczególnie wzrost wynagrodzeń – według Głównego Urzędu Statystycznego w pierwszym kwartale tego roku w porównaniu z tym samym okresem roku 2023 o 14 procent – oznacza faktyczną obniżkę.

Długość planowanego wyjazdu z biurem podróży

udział w procentach

To jednak tylko część prawdy, bliższe przyjrzenie się danym pokazuje bowiem, że są kierunki, które nieco zdrożały i takie, które swoją przeceną pozwoliły utrzymać średnią na zeszłorocznym poziomie.

Do pierwszej grupy należą Chorwacja – tu cena wzrosła o 302 złote, z 2307 w zeszłym roku do 2609 w tym roku. Ceny podniosły też Albania, o 121 złotych (z 2797 do 2918 złotych), Bułgaria, o 94 złote (z 2361 do 2455 złotych), Turcja, o 89 złotych (z 3277 do 3366 złotych) i Cypr – o 88 złotych (z 3590 do 3678 złotych).

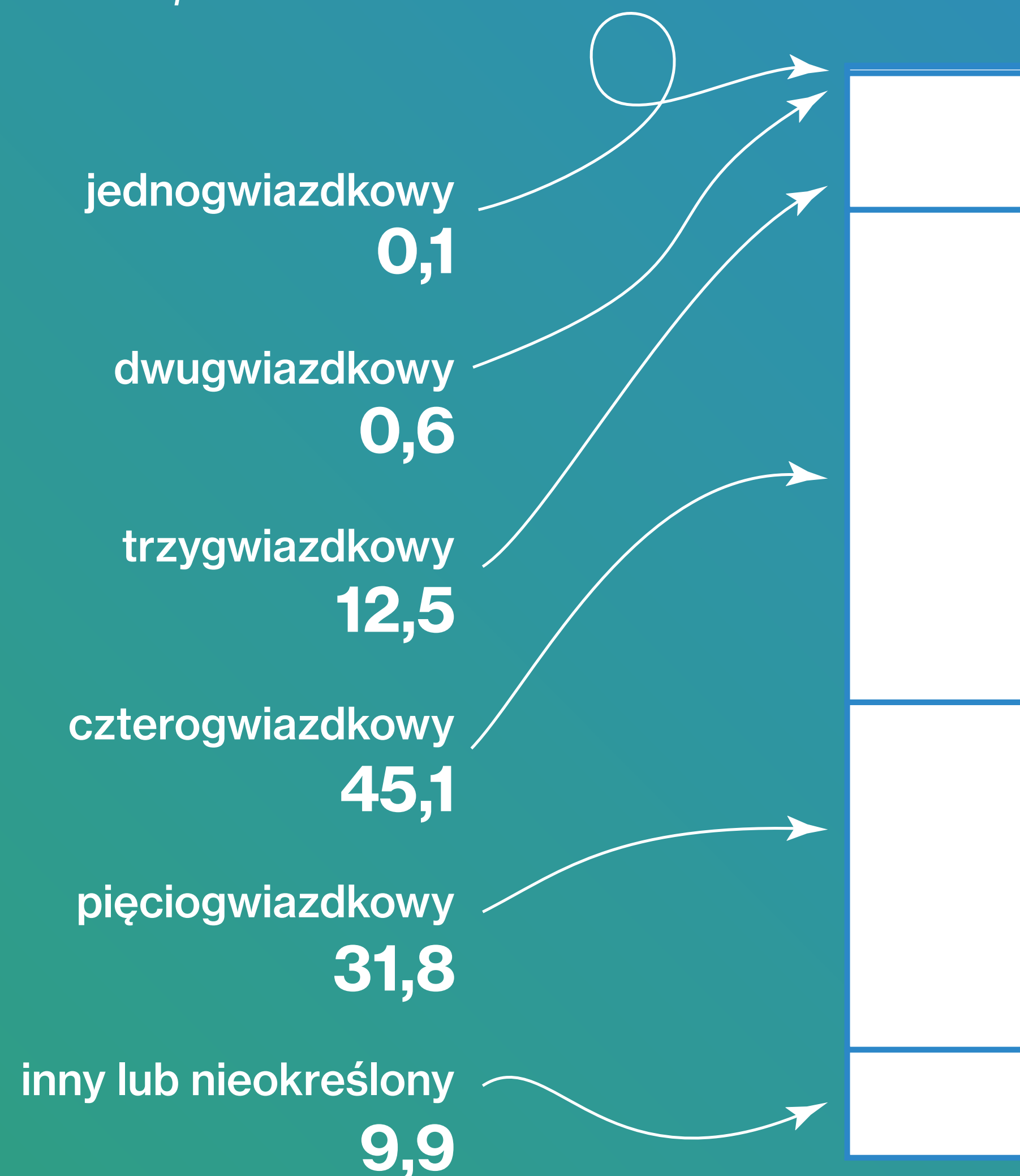
Które kierunki w tym roku są za to tańsze? W przecenach przoduje Egipt – średnio wyjazd z biurem podróży kosztował do tej pory o 351 złotych mniej niż rok wcześniej (z 3403 do 3052 złotych) – i Tunezja z ceną niższą o 218 złotych (z 3071 do 2853 złotych). Nieco taniej wypadają też w tym roku wakacje we Włoszech – zmiana wynosi 51 złotych (z 3023 do 2972 złotych) i na Wyspach Kanaryjskich – o 34 złote (4309 do 4275 złotych).

JEST ALL INCLUSIVE – JEST WYPOCZYNEK

Dane Travelplanet.pl pokazują, że silnie utrwały się już zwyczaje wakacyjne Polaków. Dwie trzecie z nich, bo 69,2 procent (68,1 procent rok temu), zdecydowało się na wyjazd liczący 7-8 dni. Kilka dni dłużej, 9-11, spędzi na zagranicznych plażach 13,9 procent (14,4 procent) klientów biur podróży. Wyrównane są dwie skrajne grupy uchwyczone w statystykach – mniej niż siedem dni będzie wypoczywać 8,8 procent (98,2 procent), a więcej niż 11 dni 8,1 procent (9,3 procent).

Standard hotelu wykupionego na wyjazd z biurem podróży

udział w procentach

ŹRÓDŁO: RAPORT TRAVELPLANET.PL DLA „RZECZPOSPOLITEJ” I TURYSTYKA.RP.PL. ILUSTRACJA: SHUTTERSTOCK

Nie ma też, porównując rok do roku, przesunięć w standardzie wypoczynku. Największa grupa turystów, którzy wykupili wyjazd za granicę zdecydowała się na zamieszkanie w hotelach czterogwiazdkowych - 45,1 procent (45 rok temu). W drugiej kolejności wybierali standard pięciogwiazdkowy, zrobiło tak 31,8 procent (32 procent) z nich. Trzy gwiazdki wykupiło 12,5 procent (13,6 procent).

W parze ze standardem hotelu szedł rodzaj wyżywienia – nie od dziś wiadomo, że w polskim zwyczaju króluje w tym zakresie formuła „all inclusive” (wszystko wliczone w cenę). Opłacając posiłki z góry turyści z Polski chcą mieć pewność, że podczas urlopu nie będą musieli sięgać zbyt często do kieszeni, by fundować dzieciom dodatkowych napojów, lodów i frytek, a sobie piwa lub mocniejszych alkoholi. Tak w tym roku zrobiło 84,9 procent klientów biur podróży (85,8 procent w zeszłym roku). Śniadania i obiadokolacje wystarczyły co dziesiątemu (9,4 procent, 7,9 procent rok wcześniej), a same śniadania mniej niż co dwudziestemu (4,2 procent, wcześniej 4,4 procent).

Warto na koniec przytoczyć dane pokazujące, z jakim wyprzedzeniem turyści planowali wyjazdy. Najbardziej zapobiegliwi, a nie było ich wcale tak mało, bo 29,2 procent (24,7 procent rok wcześniej), odwiedzili biuro podróży więcej niż pół roku przed planowaną podróżą. Można zgadnąć, że chcieli skorzystać z rabatów, akcji promocyjnych i dodatkowo rozdawanych przez organizatorów korzyści (np. gwarancja najniższej ceny). Najlichniesza grupa 39,1 procent (38,3 procent) zarezerwowała letni wyjazd z wyprzedzeniem między 3 a 6 miesięcy. Co dziesiąty (11,1 procent, 11,9 procent w 2023 roku) wyróżniła się

jeszcze grupa tych, którym wystarczyło wyprzedzenie od miesiąca do dwóch miesięcy.

WCZESNE REZERWACJE MAJĄ SENS

Liderem wzrostu kosztów w kontekście tegorocznych wakacji jest Chorwacja. Ale warto pamiętać, że w tym wypadku wzrósł odsetek wyjazdów z przelotem samolotem (z 19 do 36 procent), spadł natomiast z dojazdem własnym (z 68 do 51 procent).

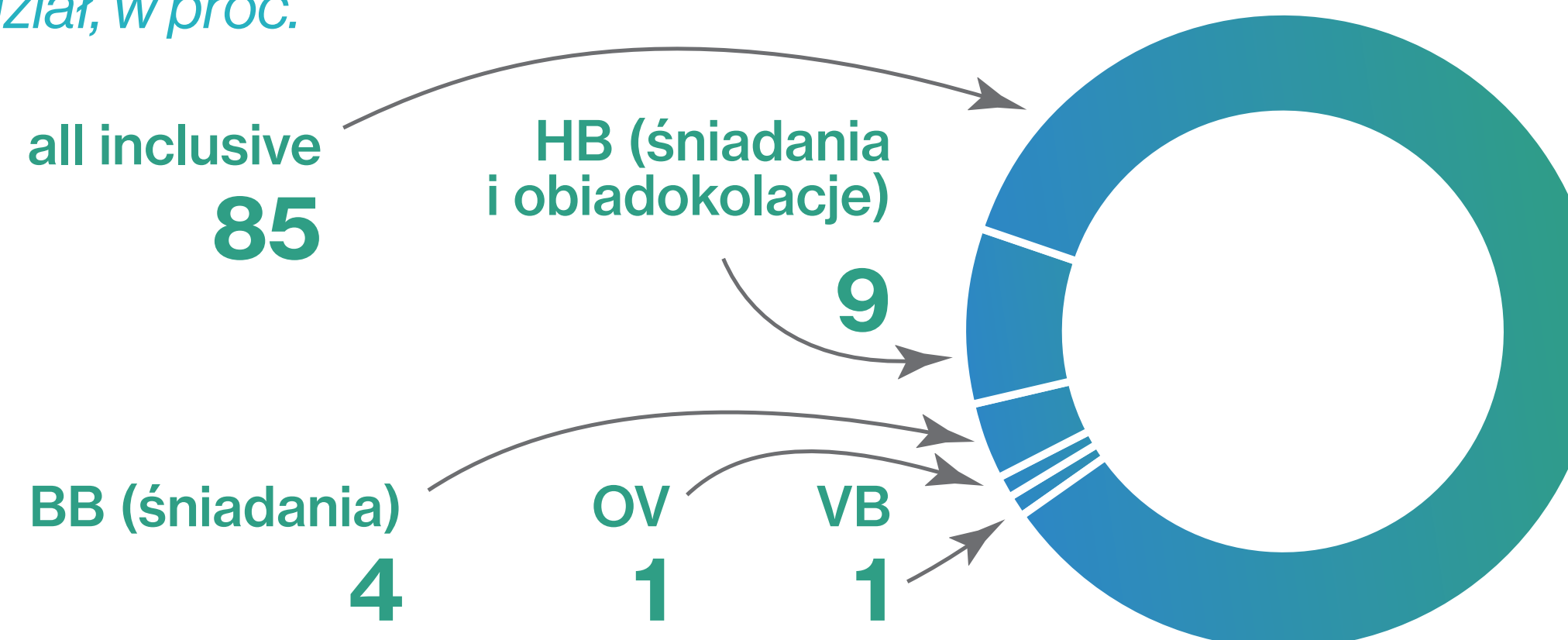
Jeśli chodzi o długość pobytu, standard hotelu czy wyżywienia – tu zmiany są jeszcze mniejsze. Minimalnie spadł odsetek wypoczynku dłuższego niż standardowy, czyli 7-8-dniowy, a turyści wciąż wybierają najchętniej hotele cztero- i pięciogwiazdkowe, przy czym lwia część decyduje się na wyżywienie all inclusive.

W tym ostatnim wypadku należy interpretować to jako przejaw chłodnej kalkulacji niż modelu wypoczynku „jedz, pij i popuszczaj pasa”, jak za Sasów. Zwłaszcza w krajach muzułmańskich, jak Turcja i Egipt, wystarczy dopłata rzędu 150-250 złotych do wakacji ze śniadaniami i obiadokolacjami, by zapewnić sobie komfort wiążący się z korzystaniem z formuły „wszystko wliczone”.

Oprócz wysokiego, 30-procentowego, wzrostu liczby klientów biur podróży, zwraca uwagę czas, w którym kupowali oni wycieczki na tegoroczne lato. Trudno na razie analizować sprzedaż last minute, bo jesteśmy na początku sezonu, ale wczesna sprzedaż pokazuje, że turyści rezerwowali wakacje jeszcze w zeszłym roku, i to znacznie chętniej niż miało to miejsce w odniesieniu do sezonu letniego roku 2023.

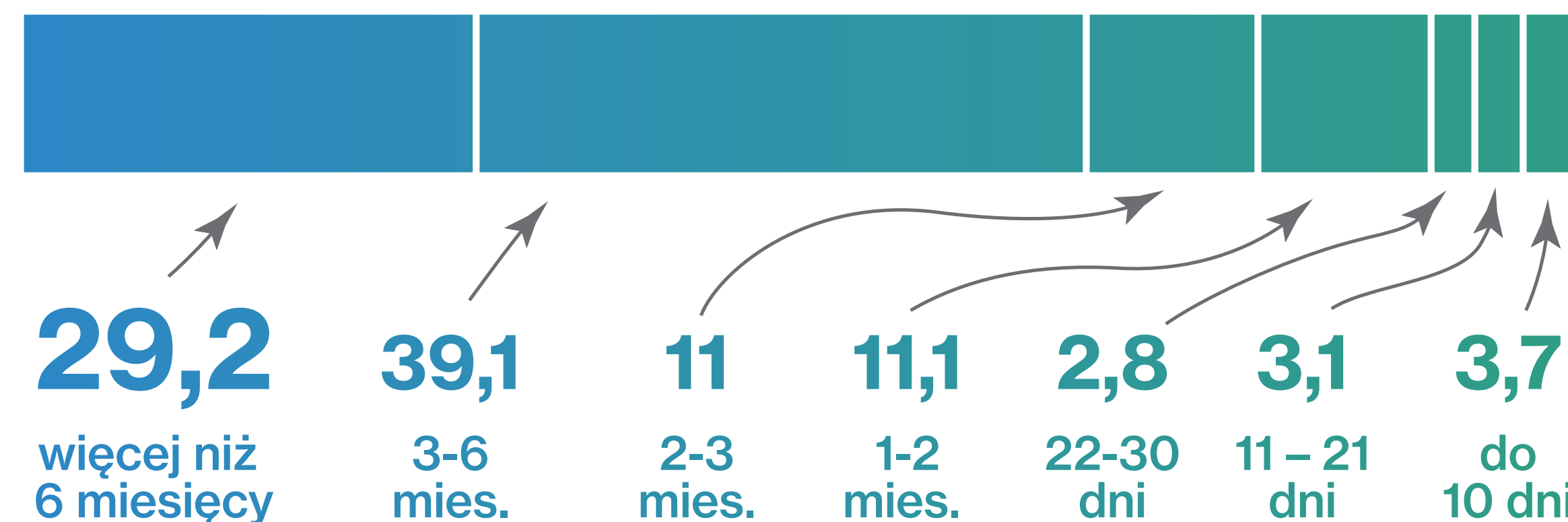
Standard wyżywienia wykupionego z wyjazdem z biurem podróży

udział, w proc.

Wyprzedzenie w kupowaniu wyjazdu z biurem podróży

udział, w proc.

ŹRÓDŁO: RAPORT TRAVELPLANET.PL DLA „RZECZOSPOLITEJ” I TURYSTYKA.RP.PL

Wielu touroperatorów zaczęło sprzedawać lata 2024 jeszcze w środku sezonu letniego poprzedniego roku. Jak widać z dobrym skutkiem.

Popyt na bardzo wczesne rezerwacje napędziły ubiegłoroczne ceny wakacji, kupowanych jeszcze w warunkach stosunkowo wysokiej inflacji (poniżej 10 procent spadła dopiero we wrześniu) i brak w 2023 roku ofert last minute w okazyjnych cenach.

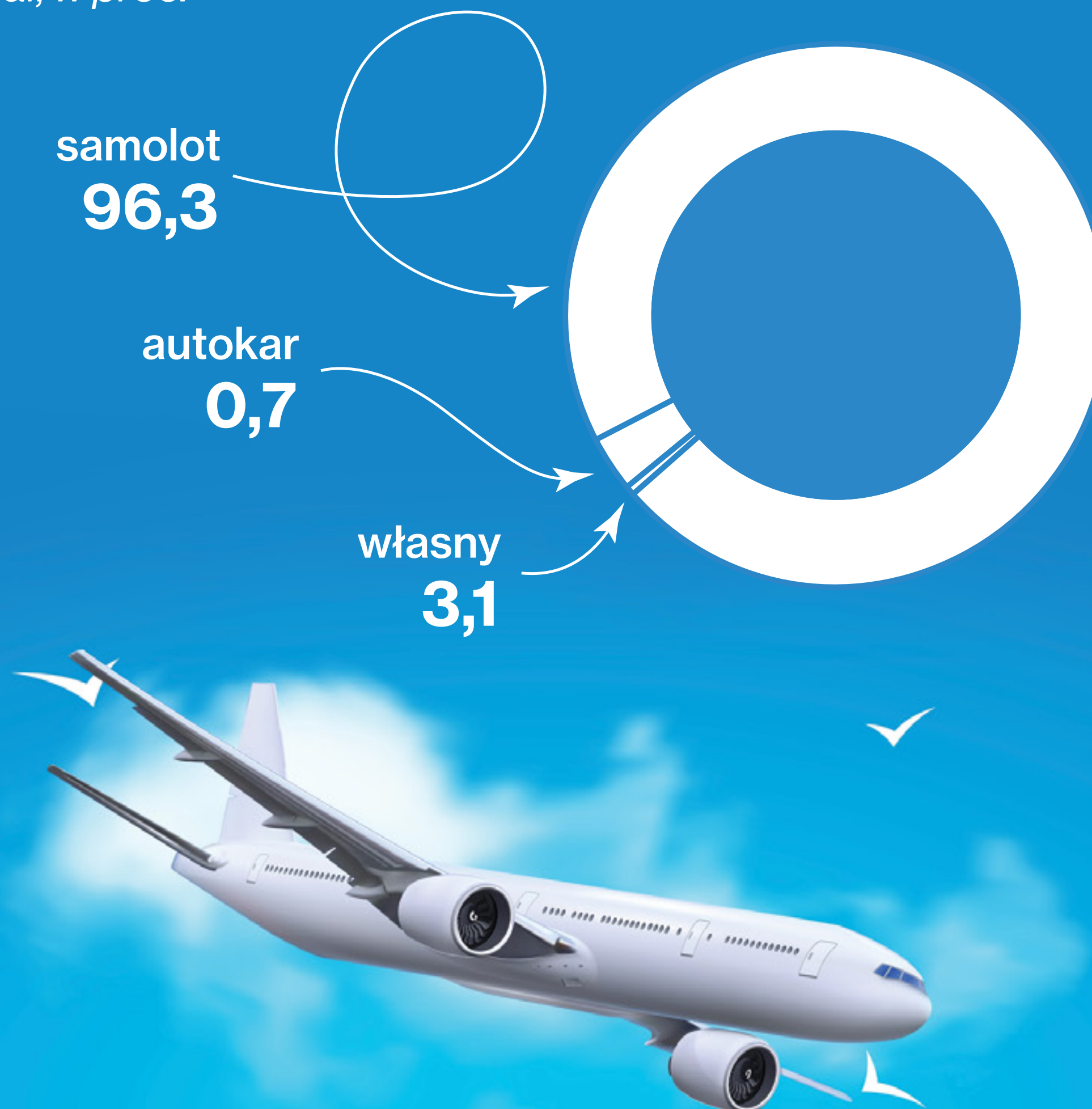
BIURA PODRÓŻY ZDAŁY EGZAMIN

Nie należy również zapominać o czymś, co nazywamy efektem Rodos. O co chodzi? Kryzysowa sytuacja wywołana gwałtownymi pożarami na tej greckiej wyspie, będącej jednym z najpopularniejszych wakacyjnych regionów, i godna pochwały reakcja touroperatorów - organizowanie ewakuacji, tam gdzie to było niezbędne, opieka nad turystami, zapewnienie im nowych noclegów lub szybkiego powrotu do zajmowanych wcześniej hoteli - uświadomiły turystom, że oprócz konkurencyjnych cen w stosunku do samodzielnie zorganizowanych podróży, organizator wypoczynku to również swoisty gwarant ich bezpieczeństwa i spokojnego wypoczynku. W razie trudnych sytuacji proponuje inny kierunek, zmieni hotel lub zapłaci za dodatkowe noclegi.

Środek transportu w wypadku wyjazdu z biurem podróży

udział, w proc.

ŹRÓDŁO: RAPORT TRAVELPLANET.PL DLA „RZECZPOSPOLITEJ” I TURYSTYKA.RP.PL. ILUSTRACJA: SHUTTERSTOCK

KOMENTARZ

RADOSŁAW DAMASIEWICZ

PREZES TRAVELPLANET.PL

Tegoroczny sezon letni charakteryzuje minimalna zmiana preferencji turystów co do krajów, w których zdecydowali się spędzić wakacje i standardu, w jakim chcą wypoczywać. Ale - co najbardziej cieszy branżę turystyczną - klientów, którzy zdecydowali się wyjechać na wakacje z biurami podróży jest o 30 procent więcej niż w poprzednim sezonie.

Wynika z nich jeszcze jedna ważna rzecz - tegoroczne wakacje kosztują niemal co do złotówki tyle samo, ile ubiegłoroczne, a przeciętne zarobki Polaków wzrosły w tym czasie o kilkanaście procent.

Musiłoby się wydarzyć coś niezwykłego, by Turcja nie pozostała na miejscu lidera letniego wypoczynku, a Egipt zrzucił Grecję z fotela wicelidera, mimo że to właśnie pod piramidami wakacje staniały najbardziej z krajów z pierwszej dziesiątki.

Druga pod tym względem jest Tunezja, a jednak nadal ustępuje Bułgarii. Inna rzecz, że - tradycyjnie - bułgarskie wakacje należą do najtańszych.

ROZMOWA

MAGDALENA OSZCZAK
DYREKTORKA DZIAŁU UBEZPIECZEŃ
TURYSTYCZNYCH W UNIQA

POLSKI TURYSTA **DOBRCZE UBEZPIECZONY**

Polacy podróżują coraz więcej i coraz więcej doświadczają, oczekują więc coraz lepiej skrojonych polis. Towarzystwa ubezpieczeniowe nadążają za tymi potrzebami. Dbają też o stabilność rynku touroperatorskiego – opowiada Magdalena Oszczak, dyrektorka Działu Ubezpieczeń Turystycznych w UNIQA.

Kiedyś turyści wyjeżdżając za granicę niezbyt chętnie wykupywali ubezpieczenia podróżne. Jak to jest dziś, czy widzicie zmianę w podejściu klientów do kwestii bezpieczeństwa w podróży?

Widzimy wzrost zainteresowania ubezpieczeniami podróżnymi i liczby sprzedawanych polis. Po okresie covidowym nastąpiło bardzo duże odbicie. W latach 2023 i 2024 wzrost wyniósł 15–20 procent w porównaniu do lat sprzed pandemii.

Z czego wynika ta zmiana – czy po prostu z tego, że ludzie częściej wyjeżdżają, czy też wzrosła świadomość, że bez polisy można narazić się na wysokie koszty w razie wypadku lub zachorowania?

Widać, że zdecydowanie więcej ludzi podróżuje, ale widać również efekt żmudnej pracy ubezpieczycieli i szkolonych przez nas pracowników biur podróży, agentów turystycznych i ubezpieczeniowych, wyjaśniających turystom, jakie ryzyko wiąże się z podróżowaniem bez polisy. Najlepiej na wyobraźnię działają przykłady wzięte z życia, pokazujące, ile trzeba zapłacić za leczenie za granicą – za poradę lekarza, zabieg, operację, transport... Te sumy niejed-

nokrotnie sięgają kilkudziesięciu tysięcy euro i ciągle rosną, zauważamy bowiem, szczególnie w ostatnich latach wzrost kosztów usług w popularnych krajach turystycznych. Ceny rosną ze względu na inflację.

Ponieważ ludzie częściej wyjeżdżają, spotykają ich więcej różnych zdarzeń. Czytają też relacje innych i bardziej rozumieją, że ubezpieczenia podróżne są niezbędne. Mamy więc bardziej świadomego klienta, ale przez to także bardziej wymagającego.

Podróżujący starannie zapoznają się z ogólnymi warunkami ubezpieczenia, czyli popularnym OWU. Dawniej znaczna część osób, które wyjeżdżały, na przykład z biurem podróży, wiedziała, że ma jakieś ubezpieczenie, ale nie interesowały się szczegółami, zakresem zabezpieczenia. Dziś taka postawa jest rzadka, prawie każdy sprawdza, jaką ma polisę, czy ma ubezpieczenie przy karcie kredytowej i w jakich wypadkach może z niego skorzystać. Świadomość ubezpieczeniowa zdecydowanie wzrosła i to jest bardzo pozytywne.

Czy z punktu widzenia firmy ubezpieczeniowej lepszy jest klient nieświadomy, który nie będzie zgłaszał szkody, czy świadomy, który

wie, co obejmuje jego polisa i nie waha się z niej korzystać?

Lepszy jest klient świadomy. Naszą rolą jest to, żeby dobrze zbudować i dobrze wyliczyć pakiety ubezpieczeniowe dla naszych klientów, tak żeby przy odpowiednim poziomie składki zapewnić ochronę ubezpieczeniową, która pokryje ewentualne szkody.

W UNIQA bardzo dbamy, by nie sprzedawać polis „wydmuszek”, czyli takich, które może dobrze wyglądać na pierwszy rzut oka, bo mają wyższe sumy ubezpieczenia, ale w ich zakresie są jakieś ograniczenia, na przykład wyłączenia czy podlimity.

Podlimity?

Mogą to być na przykład podlimity, czyli ograniczenia sum na rekonwalescencję za granicą, na transport ubezpieczonego, na sprowadzenie ciała lub na pobyt bliskiego, kogoś, kto miał szkodę lub też na jego transport. U nas ten ostatni wynosi tysiąc euro, co umożliwia zakup biletu lotniczego w dwie strony dla jednej osoby z większości miejsc na świecie. Inaczej jest, kiedy taki podlimit wynosi na przykład 200

cd. na str. 11

ROZMOWA

cd. ze str. 10

euro, mimo że suma samego ubezpieczenia opiewa na wysoką kwotę.

A jak wygląda sytuacja w wypadku ubezpieczeń krajowych?

Jest ich mniej i to obserwujemy u wszystkich ubezpieczycieli. Choć widać zmianę, na przykład coraz chętniej sięgamy po polisę, gdy jedziemy w Polsce na narty.

Czy w upowszechnianiu idei ubezpieczania się podróżnych pomaga dołączanie polis do innych produktów, na przykład do kart kredytowych?

Łączenie przez banki produktów ubezpieczeniowych z bankowymi, czyli bancassurance, popularyzuje ubezpieczenia i wspiera współpracę. Naszym największym partnerem w tym kanale jest mBank, który sprzedaje ubezpieczenia komunikacyjne, mieszkaniowe, a także turystyczne. Klienci bardzo sobie chwalą możliwość kupienia polisy turystycznej poprzez konto bankowe online czy przez aplikację. Wynika to również z tego, że ubezpieczenia turystyczne są proste. Na naszej stronie można je szybko i wygodnie zakupić w trzech krokach.

Wspomniała pani, że świadomość klientów rośnie, a co za tym idzie, są oni bardziej dociekliwi w kwestii zakresu polisy. Są też

bardziej doświadczeni, bo wiele podróżują, wiele widzieli a może i sami przeżyli. Domyślam się więc, że zmieniają się też i same polisy turystyczne, dziś są inne niż 20 lat temu?

Podobnie jak cały rynek zmierzamy w kierunku tworzenia szerokiej i kompleksowej oferty. Nikt nie chciałby sytuacji, w której klient czy agent mógłby się pomylić przy zakresie ubezpieczenia, co skutkowałoby na przykład pozostawieniem jakiegoś ryzyka bez pokrycia. Dlatego ochroną obejmowane są teraz między innymi koszty związane z chorobami przewlekłymi, chociaż dawniej był to dodatkowo płatny zakres ubezpieczenia i to zwiększający jego cenę nawet o 500 procent.

Następuje też włączanie do ochrony zdarzeń pod wpływem alkoholu, co jeszcze kilka lat temu było nie do pomyślenia. Ta zmiana jest odpowiedzią na potrzeby rynku – coraz więcej osób korzysta z wyjazdów all inclusive, podczas których alkohol jest wliczony w cenę.

Tu dygresja - warto pamiętać, że jeśli zdarzenie powstało z naruszeniem prawa, czyli na przykład turysta prowadził samochód pod wpływem alkoholu, to ubezpieczenie nie obejmie szkód powstałych w wyniku kolizji.

Kolejnym wyjściem naprzeciw potrzebom podróżujących było dołączenie do zakresu ubezpieczenia podróżnego problemów wynikających z opóźnienia lotu czy zagubienia bagażu przez przewoźnika.

Podróżując, zawsze warto mieć ubezpieczenie, ale ktoś może pomyśleć, że jak jedzie z biurem podróży, to już ma wszystko w pakiecie i jest na każdą okoliczność zabezpieczony.

Analizując nasz portfel, zauważamy, że szybciej rośnie liczba klientów indywidualnych. Są oni świadomi, że organizując sobie wyjazd, obok biletu na samolot i zarezerwowanego noclegu, powinni mieć też ubezpieczenie. Ale zmienia się także podejście osób uczestniczących w wyjazdach zorganizowanych. Touroperator ma ustawowy obowiązek objęcia ich ubezpieczeniem. Wielu klientów biur podróży wie jednak, że to ubezpieczenie zawarte w pakiecie jest ubezpieczeniem podstawowym i że warto je rozszerzyć lub wzmocnić jego sumę. Nawet ci nieubezpieczeni u nas, trafiają na stronę UNIQA w internecie lub do naszych agentów i doubezpieczają sobie wyjazd, wykupując indywidualną polisę.

Z drugiej strony obserwujemy, że biura podróży, które są naszymi klientami, same wychodzą z inicjatywą pełniejszej ochrony swoich klientów. Wynika to z ich doświadczeń, zdarzało się bowiem, że suma ubezpieczenia w polisie podstawowej, dołączanej do pakietu, nie wystarczała ich klientom na pokrycie strat. Zatem w umowach generalnych z biurami podróży także podnosimy sumy ubezpieczenia, zwłaszcza kosztów leczenia. Ta świadomość ma bezcenny wymiar, bo chodzi o bezpieczeństwo ich działalności. Widać, że organizatorzy turystyki nie chcą już na ochronie oszczędzać, tylko dbają o swoją markę i o zabezpieczenie siebie i swoich klientów na wypadek różnych zdarzeń.

Ubezpieczenia dla podróżnych to jeden z nurtów waszej działalności, jako towarzystwa ubezpieczeniowego. Drugim jest wy-

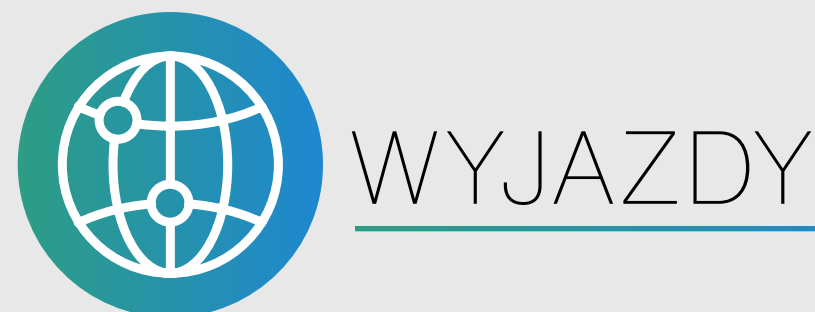
dawanie gwarancji samym organizatorom turystyki. Ile biur podróży w tym zakresie obsługujecie?

Jesteśmy jedną z największych firm w tej dziedzinie. Mamy tak zwane umowy generalne z prawie 900 organizatorami turystyki. To 18–20 procent rynku, wszystkich zarejestrowanych w centralnej ewidencji biur podróży jest bowiem ponad 4900. Są wśród naszych klientów biura podróży z pierwszej dziesiątki największych na polskim rynku, ale koncentrujemy się głównie na małych i średnich organizatorach, z sumą gwarancyjną 15–20 milionów złotych.

Jak z perspektywy ubezpieczyciela UNIQA ocenia rynek touroperatorski?

Jak mówiliśmy na wstępie, rynek z roku na rok mocno rośnie. Biurom podróży przybywa klientów, a jeszcze szybciej rosną ich przychody. Muszą też mieć wyższe gwarancje, bo gwarancje na rzecz marszałków są powiązane proporcjonalnie z przychodami. Pojawia się problem, ponieważ największe firmy potrzebują sum gwarancyjnych liczonych w setkach milionów złotych. A każda gwarancja potrzebuje reasekuratorów – w tym wypadku międzynarodowych. Nie jest łatwo takie gwarancje uzyskać i są one kosztowne.

Nasi klienci, jak wspomniałam, to ci z niższej i średniej półki. Bardzo cieszy nas, że się rozwijają i mają dobre wyniki finansowe. Na tym etapie nie mamy problemów z udzielaniem im gwarancji. Warto pamiętać, że jest też drugi filar zabezpieczeń – Turystyczny Fundusz Gwarancyjny. Klienci polskich touroperatorów są więc bardzo dobrze chronieni.

POLACY POKOCHALI **LAST MINUTE**

Materiał powstał we współpracy z FLY.PL

Korzystne ceny oraz wygodna i elastyczna forma zakupu wyjazdu sprawiają, że klienci wybierają pełny relaks i opcję all inclusive... rezerwowaną na ostatnią chwilę. Na wakacjach chcemy wypoczywać na wysokim poziomie, co pokazują dominujące rezerwacje hoteli 4* i 5*.

Początek sezonu wakacyjnego 2024 jest jeszcze bardziej „lastowy” niż w zeszłym roku. Klienci zwlekają z rezerwacją do ostatniej chwili. Jest to wynik utrzymujących się atrakcyjnych cen wyjazdów do najpopularniejszych kierunków, jak Turcja, Egipt i Tunezja. Jednocześnie rośnie liczba osób, które rezerwują wakacje w elastyczny i spontaniczny sposób, co wpływa na zmianę zwyczajów zakupowych.

DOKĄD WYJEŹDZAMY NAJCHĘTNIEJ

Jakie kierunki preferujemy, decydując się na wypoczynek? Zestawienie rezerwacji od FLY.PL nie pozostawia wątpliwości. Dane obejmują rezerwacje założone do 24 czerwca tego i ubiegłego roku, na wyjazdy realizowane między 1 maja a 30 czerwca.

Po raz kolejny liderem została Turcja. Choć jej udział nieco się zmniejszył w porównaniu do ub.r. (28,39 proc. rezerwacji we wskazanym okresie wobec 34,18 proc. rok temu), pozycja kraju słynącego m.in. ze świetnej formuły all inclusive oraz niezliczonych atrakcji dla każdego, pozostaje niezachwiana. Drugie miejsce w 2024 roku

zajął Egipt (21,45 proc. wobec 14,31 proc.). Prawdziwym hitem początku sezonu wakacyjnego 2024 jest Tunezja, która wskoczyła na trzecie miejsce z wynikiem 15,05 proc. – to skok z 7,64 proc. (i piątego miejsca) przed rokiem. Jednocześnie jest to kierunek, w którym najbardziej spadła średnia cena wyjazdu.

Tegoroczne zestawienie przynosi także dwa znaczące spadki. Liczba rezerwacji wyjazdów do Grecji zmniejszyła się do 13,82 proc. z 15,93 proc. przed rokiem (mimo spadku średniej ceny), co przelożyło się na czwarte miejsce wobec drugiego rok temu. Z kolei liczba rezerwacji wakacji w Bułgarii skurczyła się do 4,54 proc. z 9,38 przed rokiem, co dało jej spadek na miejsce szóste z czwartego.

Jak wyglądają szczegóły wyjazdów? Dominuje wypoczynek z rekordowym wynikiem 98,20 proc. (97,69 proc. rok temu). Kurczy się natomiast nisza wycieczek objazdowych – do 1,47 proc. z 2,12 proc. przed rokiem.

Jak spędzamy urlop? Kiedy już decydujemy się na wyjazd za granicę, chcemy wypoczywać wygodnie, bezstresowo i komfortowo. Pokazu-

je to preferowany standard hotelu oraz rodzaj wyżywienia. Najczęściej wybieramy hotele 4* i 5*, które łącznie stanowią niemal 80 proc. tego rocznych rezerwacji, oraz formułę all inclusive (aż 84,35 proc.).

WYJAZDY

NA CO ZWRACAĆ UWAGĘ, SZUKAJĄC OFERT LAST MINUTE

Wobec dynamicznie zmieniającego się otoczenia trudno przewidzieć, jak sytuacja będzie wyglądać w przyszłym sezonie i jak będą się kształtowały, chociażby ceny. Dlatego zapewne sporo osób będzie poszukiwać ofert last minute. Decydując się na rezerwacje “w ostatniej chwili”, warto pamiętać o kilku uniwersalnych wskazówkach, przydatnych nie tylko w 2024 roku:

1. GDZIE SZUKAĆ LAST MINUTE? Najlepiej korzystać z wyszukiwarki wyjazdów wszystkich biur podróży, takiej jak FLY.PL. Oznacza to oszczędność czasu i pełen przegląd oferty – nie musimy sprawdzać stron poszczególnych biur, bo wszystko jest zebrane w jednym miejscu.

W wyszukiwarce FLY.PL znajdziemy oferty last minute czołówki największych biur podróży w Polsce, m.in. Itaki, Rainbow, Coral Travel, Exim Tours czy Grecos Holiday. Ale oczywiście na FLY.PL znajdziemy także propozycje m.in. Sun&Fun, Rego-Bis, Anex Tour, Top Touristik, Oasis Tours i wielu innych.

2. KIEDY REZERWOWAĆ WAKACJE LAST MINUTE? Od 30 do 2 dni przed datą wylotu. Promocyjne ceny na ostatnie miejsca pokazują się ok. 2-3 tygodnie przed wylotem. Najlepszy czas

do rezerwacji to około tydzień przed imprezą. Rezerwacje na trzy lub mniej dni to już opcja dla osób o mocnych nerwach. Tu znacznie rośnie ryzyko, że wymarzony hotel lub ostatnie miejsce w samolocie wykupi ktoś inny.

3. DOKĄD JECHAĆ NA WAKACJE LAST MINUTE? Wszędzie, gdzie tylko chcemy – zazwyczaj tam, gdzie jest tanio i ciepło. Warto jednak pamiętać, żeby oprócz ceny sprawdzić też pogodę! Jeśli np. źle znosimy bardzo wysokie temperatury, unikajmy Dubaju w środku lata. Dla wygody turystów przy każdej ofercie na FLY.PL znajduje się informacja o pogodzie w danym miejscu i o tym, kiedy warto się tam wybrać.

4. KIERUNEK NIE MA ZNACZENIA? Postawmy na wygodę i sprawdźmy oferty z wylotem z najbliższego lotniska. Wtedy można lecieć choćby następnego dnia. Aby uniknąć wakacyjnej wtopy, przed wyborem oferty warto zapoznać się z opiniami o danym hotelu.

5. WARUNKI PODRÓŻOWANIA TO PODSTAWA! Przed wyborem kierunku upewnijmy się, że mamy ważne dokumenty potrzebne w podróży. Pamiętajmy, by sprawdzić m.in., czy potrzebujemy paszport i czy jest wymagany minimalny termin jego ważności, czy potrzebujemy wizy oraz

jaki dokument tożsamości będzie wymagany dla dziecka. Ta wskazówka oszczędzi nam nieprzyjemności, które potrafią zepsuć najwspanialszy wyjazd!

Od 25 lat organizujemy podróże marzeń

Bezpieczeństwo | Pewność | Zaufanie

TURCJA | GRECJA | HISPANIA | BUŁGARIA | EGIPT | TUNEZJA | CYPR
MALEDIWY | INDONEZJA | MEKSYK | KUBA | MAURITIUS | SRI LANKA | SESZELE | ZANZIBAR

Coral Travel Group

SAMOLOTEM NA WAKACJE

– TAM DOLECISZ CZARTEREM Z POLSKI

Setki lotów tygodniowo i dziesiątki kierunków w całym basenie Morza Śródziemnego, a nawet szerzej – od Wysp Kanaryjskich do Turcji i od Włoch i Chorwacji po Egipt. Na zagraniczne wakacje można lecieć z czternastu lotnisk w Polsce, a więc czasem do samolotu można wsiąść bardzo blisko domu.

Chodzi oczywiście o loty zorganizowane przez biura podróży, a więc zamówione u przewoźników świadczących usługi czarteru. Jak podaje Urząd Lotnictwa Cywilnego, w całym 2023 roku z takich lotów skorzystało 7,1 miliona pasażerów, o 41,6 procent więcej niż w roku 2022. Ponieważ statystyki lotnicze mają to do siebie, że są w nich zsumowanie liczby pasażerów wylatujących i przylatujących, gdyby chcieć się zorientować, ilu klientów biur podróży w ten sposób podróżowało, trzeba podzielić tę liczbę na pół. Ale i tak będzie imponująca.

Najwięcej, bo 2,3 miliona pasażerów poleciało do i z Turcji, 1,25 miliona do i z Grecji, 1,04 miliona do i z Egiptu, 644 tysiące do i z Hiszpanii i 354 tysiące do i z Tunezji.

Najwięcej pasażerów w ruchu czarterowym w 2023 roku obsłużyły Port Lotniczy Katowice w Pyrzowicach (2,6 mln pasażerów, +628,2 tys. w porównaniu z rokiem 2022), Lotnisko Chopina w Warszawie (1,8 mln, +662,2 tys.) i Port Lotniczy Poznań-Ławica (864,2 tys., +179,4 tys.).

Wśród przewoźników najwięcej pasażerów w międzynarodowym ruchu czarterowym w tym

okresie obsłużyły Enter Air (2 mln, +748 tys.), Ryanair (1,3 mln, +229,8 tys.) i LOT (1,1 mln, +291,1 tys.).

Co więcej – w tym roku najwięksi przewoźnicy z tego segmentu – Enter Air i Ryanair jeszcze przed początkiem sezonu letniego, zapowiedziały, że w tym roku przewożą jeszcze więcej klientów biur podróży – takie bowiem mają od nich zamówienia.

DOKĄD BĘDĄ LATAĆ CZARTERY Z POLSKI W 2024 ROKU?

Serwis Turystyka.rp.pl zebrał dane pokazujące dokąd i jak często będą latać z krajowych lotnisk samoloty wynajęte przez touroperatorów.

Raport „Rynek lotów czarterowych w Polsce 2024” przygotowany na podstawie danych przesłanych przez poszczególne porty lotnicze. Szczegółowych informacji nie przedstawiło jedynie Lotnisko Chopina w Warszawie, zarządzane przez spółkę Polskie Porty Lotnicze. „Niestety, nie dysponujemy danymi odnośnie do planowanych lotów czarterowych w tym sezonie. Rejsy takie są zlecane przewoźnikom przez touroperatorów

i na bieżąco mają miejsce liczne korekty, odwołania i przesunięcia. Duża część lotów zaplanowanych nie dochodzi finalnie do skutku” – wyjaśnia biuro prasowe lotniska firmy. Jak dodaje, Lotnisko Chopina jest jedynym w Polsce lotniskiem koordynowanym, co oznacza, że zarządzaniem slotami (okienkami czasowymi wylotów) zajmuje się wyspecjalizowana w tym brytyjska firma ACL z Londynu.

Jak wynika z raportu, wśród polskich lotnisk, z których odbywają się loty czarterowe, największym powodzeniem cieszy się zdecydowanie port Katowice-Pyrzowice, z którego co tydzień odbywają się 323 loty. Z Katowic czartery wylatują nie tylko do europejskich miast, ale również do Mombasy w Kenii i na wyspę Zanzibar w Tanzanii.

Aktualna prognoza wskazuje, że od czerwca do września z siatki połączeń katowickiego lotniska skorzysta około 3,2 miliona pasażerów w ruchu ogółem, w tym prawie 2 miliony będą to klienci biur podróży. W całym 2024 roku prognozuje się obsłużenie w Pyrzowicach ponad 6 mln pasażerów, w tym około 3 milionów w ruchu na zlecenie touroperatorów.

NAJWIĘCEJ CZARTERÓW Z LOTNISKA W KATOWICACH

– Katowickie lotnisko ma trzy duże atuty z perspektywy obsługi ruchu czarterowego – mówi prezes zarządzającego tym portem Górnośląskiego Towarzystwa Lotniczego Artur Tomasiak. – Po pierwsze, ze względu na położenie, jest czynne 24 godziny na dobę, siedem dni w tygodniu. Po drugie port jest bardzo dobrze skomunikowany z resztą kraju, można do nas dojechać autostradą A1 i drogą ekspresową S1, a zaledwie 30 kilometrów od lotniska zlokalizowany jest największy węzeł autostradowy w Polsce, gdzie przecinają się autostrady A1 i A4. Po trzecie – w promieniu dwóch godzin jazdy samochodem od lotniska mieszka ponad 14 milionów ludzi, naszych potencjalnych pasażerów.

– Od grudnia 2023 roku do portu można dojechać także koleją. Co bardzo ważne, nasz czarterowy sukces nie byłby możliwy bez rozwoju infrastruktury, którą rozbudowujemy, żeby nadążyć za rosnącym ruchem. Kluczowe znaczenie ma liczba stanowisk postojowych dla samolotów, droga startowa o długości 3200 metrów, duże parkingi i przygotowane terminale pasażerskie - wyjaśnia.

– W ramach najnowszego planu inwestycyjnego do 2029 roku wybudujemy nowy główny terminal pasażerski o powierzchni około 50 tysięcy metrów kwadratowych, który wyposażony będzie w rękawy i połączony tunelem ze stacją kolejową „Pyrzowice Lotnisko – dodaje Tomasiak.

Na drugim miejscu znalazło się lotnisko Poznań-Ławica z niemal trzykrotnie mniejszym „obłożeniem” – według rozkładu co tydzień startuje stąd 125 samolotów czarterowych. Na podium znalazł się też Wrocław ze 103 lotami tygodniowo.

Najmniejszym zainteresowaniem organizatorów przelotów czarterowych cieszą się małe lotniska takie jak Warszawa Modlin i Olsztyn (dwa loty tygodniowo) czy Szczecin (cztery loty tygodniowo). Z Zielonej Góry co tydzień startuje pięć samolotów czarterowych, a z lotniska w Radomiu – 11.

ANTALYA NAJPOPULARNIEJSZYM KIERUNKIEM CZARTEROWYM Z POLSKI

Wśród miejscowości, do których odbywają się loty czarterowe z Polski, niekwestionowanym liderem jest turecka Antalya, do której samoloty każdego tygodnia wylatują 205 razy. Drugie miejsce zajęła grecka wyspa Rodos, którą obsługuje 38 maszyn tygodniowo. Co ciekawe, z samych tylko Katowic do Antalyi wylatuje co tydzień niemal dwukrotnie więcej czarterów niż ze wszystkich lotnisk w Polsce na Rodos. Na trzecim miejscu – z 36 lotami tygodniowo – znalazły się kierunki bałkańskie – stolica Albanii Tirana i Burgas na południu Bułgarii. Pierwszą piątkę zamyka Hurghada w Egipcie z 34,5 lotami tygodniowo (jeden lot odbywa się co dwa tygodnie, stąd na tydzień przypada statystycznie pół).

Na drugim biegunie znalazły się kierunki, do których z całej Polski wylatuje jedynie jeden samolot

dziennie. Wśród takich miejscowości są: grecka wyspa Lesbos, macedońska Ochryda, portugalskie Porto czy czarnogórski Tivat obok Kotoru. Jeden lot w tygodniu obsługuje również bardziej egzotyczne kierunki, takie jak Nosy Be na Madagaskarze czy Mombasa w Kenii.

NAJWIĘCEJ LOTÓW Z POLSKI DO TURCJI I GRECJI

Wśród państw, do których uruchamiane są loty czarterowe, na pierwszym miejscu znalazła się Turcja z 263 lotami tygodniowo. To olbrzymia zasługa Antalyi, która zajmuje lwią część tej liczby. Co tydzień do Antalyi wylatuje 205 samolotów, czyli prawie 80 procent wszystkich lotów czarterowych do Turcji.

Pozostałe dwa miejsca na podium należą do Grecji (181 lotów tygodniowo) i Egiptu (70 lotów). W tych krajach nie ma już tak wyróżniającej się destynacji, jak w Turcji. W Egipcie najczęściej samolotów z Polski ląduje w Hurghadzie i w Marsa Alam, a w Grecji na Rodos, w Heraklionie na Krecie i Zakintos. W pierwszej piątce krajów znalazły się również Tunezja z 55 lotami i Bułgaria z 52 rejsami.

W raporcie przyglądamy się także liniom lotniczym obsługującym polskie czartery. Pod tym względem pierwsze miejsce należy się liniom Ryanair i Ryanair Sun (Buzz), które obsługują 87 tras tygodniowo, drugie polskiemu przewoźnikowi Enter Airowi, latającemu co tydzień na 82 trasach. Ostatnie miejsce na podium przypadło linii lotniczej z Czech, Smartwings Polska z 35 trasami każdego tygodnia.

Robert Biskupski

Odkryj z nami WAKACJE

Turcja, Grecja, Bułgaria, Hiszpania, Portugalia, Cypr i wiele innych...

#KTWakacje www.katowice-airport.com/wakacje

ZAPRASZAMY DO SKORZYSTANIA Z NASZYCH USŁUG
Rezerwuj online na www.katowice-airport.com

  business lounge fast track

Najpopularniejsze kierunki czarterowe w podziale na lotniska

Kierunek	Liczba lotów w tygodniu	Gdańsk	Katowice	Kraków	Lublin	Łódź	Olsztyn	Poznań	Rzeszów	Szczecin	Warszawa Modlin	Warszawa Radom	Wrocław	Zielona Góra
Antalya	205	20	64	15	5	8	1	32	17	4	2	7	28	2
Rodos	38	5	12	3	1	1		8	3				5	
Burgas	36	4	16	3	2	1		4	2				4	
Tirana	36	4	11	7			1	4	3			2	3	1
Hurghada	34,5	3	18		1			6	1,5				4	1
Heraklion (Kreta)	34	2	14	4	1	1			5				7	
Bodrum	30	5	12	1		1		5	1				5	
Marsa Alam	26	3	15					4					4	
Zakintos (Zakynthos)	24	3	10	1		1		5	1				3	
Dżerba	22	1	15					2					3	1
Majorka	21	2	8	2				5	1				3	
Enfidha	20	2	8					5	1				4	
Chania (Kreta)	19	1	7	2				6					3	
Kos	19	2	8	1				4					4	
Korfu	17	2	6	3				3					3	
Izmir	16	2	7					3	1				3	
Warna	16	1	8	1				3					3	
Barcelona	15	1	5	7				1					1	
Monastyr	13	1	7		1	1		1					2	
Dalaman	12		8					2					2	
Larnaka	11		6	2				2					1	

Najpopularniejsze kierunki czarterowe w podziale na lotniska

Kierunek	Liczba lotów w tygodniu	Gdańsk	Katowice	Kraków	Lublin	Łódź	Olsztyn	Poznań	Rzeszów	Szczecin	Warszawa Modlin	Warszawa Radom	Wrocław	Zielona Góra
Podgorica	10	1	2	4				1	1			1		
Szarm el-Szejk	9,5		7					1	1,5					
Fuerteventura	8		6					1					1	
Saloniki	8	1	3	2				1					1	
Malaga	7		2	2		2		1						
Teneryfa	7		4					2					1	
Ateny	6		1	1				4						
Gran Canaria	6		4					1					1	
Bari	5			5										
Madera	5		3					1					1	
Pafos	5	1	2	1				1						
Split	5			3	2									
Dubrownik	4		1	2				1						
Katania	4		1	3										
Zadar	4			4										
Faro	3		2	1										
Kawala	3		2					1						
Kefalonia	3		1					1	1					
Lamezia Terme	3		2										1	
Malta	2			2										
Agadir	2		1					1						

Najpopularniejsze kierunki czarterowe w podziale na lotniska

Kierunek	Liczba lotów w tygodniu	Gdańsk	Katowice	Kraków	Lublin	Łódź	Olsztyn	Poznań	Rzeszów	Szczecin	Warszawa Modlin	Warszawa Radom	Wrocław	Zielona Góra
Alicante	2					2								
Lanzarote	2		2											
Minorka	2		1					1						
Olbia	2		1										1	
Palermo	2		1										1	
Patras	2		2											
Preveza	2		1									1		
Santoryn (Santorini)	2			2										
Treviso	2			2										
Walencja	2			2										
Wenecja	2			2										
Zanzibar	2		1					1						
Kalamata	1		1											
Lesbos	1		1											
Mombasa	1		1											
Nosy Be	1		1											
Ochryda	1		1											
Porto	1			1										
Samos	1		1											
Skiathos	1			1										
Tivat	1								1					

Najpopularniejsze kraje czarterowe w podziale na lotniska

Kierunek	Liczba lotów w tygodniu	Gdańsk	Katowice	Kraków	Lublin	Łódź	Olsztyn	Poznań	Rzeszów	Szczecin	Warszawa Modlin	Warszawa Radom	Wrocław	Zielona Góra
TURCJA	263	27	91	16	5	9	1	42	19	4	2	7	38	2
GRECJA	181	16	70	20	2	3		33	10			1	26	
EGIPT	70	6	40		1			11	3				8	1
TUNEZJA	55	4	30		1	1		8	1				9	1
BUŁGARIA	52	5	24	4	2	1		7	2				7	
HISZPANIA kontynentalna + Baleary	49	3	16	13		4		8	1				4	
ALBANIA	36	4	11	7			1	4	3			2	3	1
WYSPY KANARYJSKIE	23		16					4					3	
WŁOCHY	20		5	12									3	
CYPR	16	1	8	3				3					1	
CHORWACJA	13		1	9	2			1						
CZARNOGÓRA	11	1	2	4				1	2					
PORTUGALIA	9		5	2				1					1	
MALTA	2			2										
MAROKO	2		1					1						
TANZANIA	2		1					1						
KENIA	1		1											
MACEDONIA	1		1											
MADAGASKAR	1		1											

Zestawienie kierunków wykonywanych z lotnisk przez poszczególne linie czarterowe

Lotnisko	Razem	Agean Airlines	Air Albania	Air Montenegro	AMC Airlines	Corendon Airlines	Electra Airlines	Enter Air	Fly Egypt	FlyLili	FreeBird	Lufthansa	Mavi Gök Airlines	Neos Air	Nesma Airlines	Nouvelair	Pegasus Airlines	PLL LOT	Ryanair	Sky Up	Smartwings Polska	Travel Service Poland	SkyExpress	Wizzair	Skyline Express	Sun Express
Gdańsk	38					1		16	1	1						1	2	2	9		4		1			
Katowice	131		1	1		1	25	29	2				3	1	1	3	1	12	24	7	16	1		3		
Kraków	45	1						3			2	1	1					5	25		2		4		1	1
Lublin	10							2	1							1	1		2		1		2			
Łódź	11							5											4		2					
Olsztyn	2																				2					
Rzeszów	26		1	1		1		3		1							2	1	6	4	3	3				
Szczecin	4					1		1			1								1							
Warszawa Modlin	2																		2							
Warszawa Radom	5			1				2										2								
Wrocław	59	1			1	2	5	19	1	1	1		1			2	1	3	14		5	2				
Zielona Góra	4		1					2									1									

Czartery – kierunki i liczba lotów w lecie 2024

Port Lotniczy Gdańsk im. Lecha Wałęsy

Kierunek	Liczba lotów w tygodniu	Wyloty w dni tygodnia							Linia(e) lotnicza (e)
		1	2	3	4	5	6	7	
ALBANIA									
Tirana	4		x			x		x	Enter Air, Ryanair
BUŁGARIA									
Burgas	4		X			X			Fly Lili, Enter Air
Warna	1		X						Enter Air
CYPR									
Larnaka	1			X					Ryanair
CZARNOGÓRA									
Podgorica	1		X						Smartwings
EGIPT									
Hurghada	3	X			X				Fly Egypt, Enter Air
Marsa Alam	3						X		Enter Air, Ryanair
GRECJA									
Chania (Kreta)	1							X	Smartwings
Heraklion (Kreta)	2			X				X	Sky Express, Enter Air
Korfu	2			X			X		Ryanair
Kos	2		X				X		Enter Air, Ryanair

Czartery – kierunki i liczba lotów w lecie 2024

Port Lotniczy Gdańsk im. Lecha Wałęsy

Kierunek	Liczba lotów w tygodniu	Wyloty w dni tygodnia							Linia(e) lotnicza (e)
		1	2	3	4	5	6	7	
Rodos	5	X	X			X	X		Enter Air, Smartwings, Ryanair
Saloniki	1			X					Enter Air
Zakintos (Zakynthos)	3		X			X		X	Sky Express, Ryanair
HISZPANIA kontynentalna + Baleary									
Barcelona	1			X					Enter Air
Majorka	2			X				X	Enter Air, Ryanair
TUNEZJA									
Dżerba	1				X				Enter Air
Enfidha	2				X				Enter Air, LOT
Monastyr	1				X				Nouvelair
TURCJA									
Antalya	20	X	X	X	X	X	X	X	LOT, Enter Air, Pegasus Airlines, Ryanair, Corendon Airlines
Bodrum	5				X			X	Smartwings, Pegasus Airlines, Enter Air, Ryanair
Izmir	2		X			X			Enter Air

Czartery – kierunki i liczba lotów w lecie 2024

Międzynarodowy Port Lotniczy Katowice im. Wojciecha Korfańtego w Pyrzowicach

Kierunek	Liczba lotów w tygodniu	Wyloty w dni tygodnia							Linia(e) lotnicza (e)
		1	2	3	4	5	6	7	
ALBANIA									
Tirana	11	3			2	3		3	Smartwings, Ryanair, LOT, Enter Air, Electra Airways, Air Albania
BUŁGARIA									
Burgas	16		7		1	7		1	Smartwings, Ryanair, Skyline Express, Enter Air, Bul Air, SkyUp
Warna	8		4			4			Ryanair, LOT, Enter Air, Electra Airways
CYPR									
Pafos	2				1	1			Ryanair
Larnaka	6			3			3		Ryanair, Enter Air
CHORWACJA									
Dubrovnik	1		1						LOT
CZARNOGÓRA									
Podgorica	2		1					1	Smartwings, Air Montenegro
EGIPT									
Hurghada	18	3	2	1	6	1	1	4	Smartwings, Ryanair, Skyline Express, Nile Air, Nesma Airlines, Fly Egypt, Enter Air, Electra Airways
Marsa Alam	15		4	2	1		6	2	Skyline Express, Fly Egypt, Enter Air, Electra Airways
Szarm el-Szejk	7		4			1	1	1	Enter Air, Electra Airways, SkyUp

Czartery – kierunki i liczba lotów w lecie 2024

Międzynarodowy Port Lotniczy Katowice im. Wojciecha Korfa w Pyrzowicach

Kierunek	Liczba lotów w tygodniu	Wyloty w dni tygodnia							Linia(e) lotnicza (e)
		1	2	3	4	5	6	7	
GRECJA									
Ateny	1	1							Skyexpress
Chania (Kreta)	7			3				4	Smartwings, Ryanair, Enter Air, Electra Airways
Heraklion (Kreta)	14			6				8	Smartwings, Ryanair, LOT, Enter Air, SkyUp
Kalamata	1				1				Electra Airways
Kawala	2	1						1	Ryanair, LOT
Kefalonia	1				1				Ryanair
Korfu	6			2			4		Smartwings, Ryanair, LOT, Enter Air
Kos	8		3				5		Smartwings, Ryanair, Enter Air
Lesbos	1			1					Smartwings
Patras	2		2						Smartwings, Ryanair
Preveza	1					1			Ryanair Sun
Rodos	12	6				6			Smartwings, Ryanair, LOT, Enter Air, Electra Airways
Saloniki	3			1			2		Smartwings, Ryanair
Samos	1						1		LOT

Czartery – kierunki i liczba lotów w lecie 2024

Międzynarodowy Port Lotniczy Katowice im. Wojciecha Korfańtego w Pyrzowicach

Kierunek	Liczba lotów w tygodniu	Wyloty w dni tygodnia							Linia(e) lotnicza (e)
		1	2	3	4	5	6	7	
Zakintos (Zakynthos)	10		4			4		2	Smartwings, Ryanair, Enter Air, Electra Airways
HISZPANIA kontynentalna + Baleary									
Barcelona	5			3			2		Enter Air, Electra Airways
Majorka	8			4				4	Smartwings, Ryanair, Enter Air, Electra Airways
Malaga	2	2							Ryanair, Electra Airways
Minorka	1					1			Ryanair
KENIA									
Mombasa	1		1						Enter Air
MACEDONIA									
Ochryda	1	1							LOT
MADAGASKAR									
Nosy Be	1			1					Neos Air
MAROKO									
Agadir	1					1			Enter Air

Czartery – kierunki i liczba lotów w lecie 2024

Międzynarodowy Port Lotniczy Katowice im. Wojciecha Korfańtego w Pyrzowicach

Kierunek	Liczba lotów w tygodniu	Wyloty w dni tygodnia							Linia(e) lotnicza (e)
		1	2	3	4	5	6	7	
PORTUGALIA									
Faro	2	1			1				Ryanair, Electra Airways
Madera	3		1				2		Enter Air, Electra Airways
TUNEZJA									
Dżerba	15	2	2		7	1		3	Enter Air, Electra Airways, SkyUp, Nouvelair
Enfidha	8	2			5			3	Enter Air, SkyUp
Monastyr	7				4			3	Electra Airways, Nouvelair, SkyUp
TURCJA									
Antalya	64	6	5	15	7	6	17	8	Smartwings, Ryanair, Pegasus, LOT, Enter Air, Electra Airways, Mavi Gök, Corendon Airlines
Bodrum	12			1	5		1	5	Smartwings, Ryanair, LOT, Enter Air, Mavi Gök
Dalaman	8	3			1	3		1	Ryanair, Enter Air, Mavi Gök
Izmir	7		3			3	1		Ryanair, LOT, Electra Airways
WYSPY KANARYJSKIE									
Fuerteventura	6	4			2				Ryanair, Enter Air, Electra Airways

Czartery – kierunki i liczba lotów w lecie 2024

Międzynarodowy Port Lotniczy Katowice im. Wojciecha Korfańtego w Pyrzowicach

Kierunek	Liczba lotów w tygodniu	Wyloty w dni tygodnia							Linia(e) lotnicza (e)
		1	2	3	4	5	6	7	
Gran Canaria	4		2			2			Enter Air, Electra Airways
Lanzarote	2			1			1		Enter Air, Electra Airways
Teneryfa	4	3			1				Enter Air, Electra Airways
WŁOCHY									
Katania	1							1	Enter Air
Lamezia Terme	2			1				1	Enter Air, Electra Airways
Olbia	1	1							Electra Airways
Palermo	1							1	Electra Airways
TANZANIA									
Zanzibar	1	1							Enter Air
Olbia	1	1							Electra Airways
Palermo	1							1	Electra Airways
Tanzania									
Zanzibar	1	1							Enter Air

Czartery - kierunki i liczba lotów w lecie 2024

Międzynarodowy Port Lotniczy im. Jana Pawła II Kraków-Balice

Kierunek	Liczba lotów w tygodniu	Wyloty w dni tygodnia							Linia(e) lotnicza (e)
		1	2	3	4	5	6	7	
ALBANIA									
Tirana	7		X		X		X	X	Smartwings Poland, Wizz Air, Ryanair
BUŁGARIA									
Burgas	3		X		X		X		Ryanair
Warna	1		X						LOT
CYPR									
Larnaka	2		X				X		Wizz Air
Pafos	1		X						Ryanair
CHORWACJA									
Dubrownik	2		X						LOT, Ryanair
Split	3		X	X		X			Wizz Air
Zadar	4	X	X		X		X		Ryanair
CZARNOGÓRA									
Podgorica	4			X		X	X		LOT, Ryanair
GRECJA									
Ateny	1		X						Ryanair
Chania (Kreta)	2	X		X					Ryanair
Heraklion (Kreta)	4			X		X	X		Enter Air, Aegean, Wizz Air
Korfu	3		X			X			Ryanair
Kos	1						X		Ryanair
Rodos	3	X				X			Ryanair, Enter Air, Ryanair
Saloniki	2	X		X					Ryanair

Czartery - kierunki i liczba lotów w lecie 2024

Międzynarodowy Port Lotniczy im. Jana Pawła II Kraków-Balice

Kierunek	Liczba lotów w tygodniu	Wyloty w dni tygodnia							Linia(e) lotnicza (e)
		1	2	3	4	5	6	7	
Santoryn (Santorini)	2		X			X			Ryanair
Skiathos	1			X					Luffhansa
Zakintos (Zakynthos)	1			X					Ryanair
HISZPANIA kontynentalna + Baleary									
Barcelona	7	X		X		X		X	Wizz Air, Ryanair
Majorka	2		X				X		Ryanair
Malaga	2	X					X		Ryanair
Walencja	2		X				X		Ryanair
MALTA									
Malta	2			X		X			Ryanair
PORTUGALIA									
Faro	1	X							Ryanair
Porto	1			X					Ryanair
TURCJA									
Antalya	15	X		X	X	X	X	X	Freebird, Mavi Gök, Ryanair, Enter Air, Smartwings Poland, Sunexpress
Bodrum	1				X				Freebird
WŁOCHY									
Bari	5	X	X		X	X		X	Ryanair
Katania	3		X		X			X	Ryanair
Treviso	2		X				X		Ryanair
Wenecja	2		X				X		LOT, Ryanair

Czartery - kierunki i liczba lotów w lecie 2024

Port Lotniczy Lublin

Kierunek	Liczba lotów w tygodniu	Wyloty w dni tygodnia							Linia(e) lotnicza (e)
		1	2	3	4	5	6	7	
BUŁGARIA									
Burgas	2				X			X	Wizz Air
CHORWACJA									
Split	2		X				X		Wizz Air
EGIPT									
Hurghada	1				X				Fly Egypt
GRECJA									
Heraklion (Kreta)	1			X					Ryanair
Rodos	1					X			Enter Air
TUNEZJA									
Monastyr	1	X							Nouvelair
Antalya	5	X		X			X	X	Pegasus, Smartwings, Enter Air, Ryanair

Czartery – kierunki i liczba lotów w lecie 2024

Port Lotniczy Łódź im. Władysława Reymonta

Kierunek	Liczba lotów w tygodniu	Wyloty w dni tygodnia							Linia(e) lotnicza (e)
		1	2	3	4	5	6	7	
BUŁGARIA									
Burgas	1		X						Enter Air
GRECJA									
Heraklion (Kreta)	1			X					Ryanair
Rodos	1	X							Enter Air
Zakintos (Zakynthos)	1		X						Enter Air
HISZPANIA kontynentalna + Baleary									
Alicante	2		X				X		Ryanair
Malaga	2	X				X			Ryanair
TUNEZJA									
Enfidha	1				X				Enter Air
TURCJA									
Antalya	8			X	X		X	X	Enter Air, Ryanair, Smartwings
Bodrum	1							X	Smartwings

Czartery - kierunki i liczba lotów w lecie 2024

Port Lotniczy Olsztyn – Mazury

Kierunek	Liczba lotów w tygodniu	Wyloty w dni tygodnia							Linia(e) lotnicza (e)
		1	2	3	4	5	6	7	
ALBANIA									
Tirana	1				X				Smartwings
TURCJA									
Antalya	1			X					Smartwings

Czartery – kierunki i liczba lotów w lecie 2024

Port Lotniczy Poznań-Ławica im. Henryka Wieniawskiego

Kierunek	Liczba lotów w tygodniu	Wyloty w dni tygodnia							Linia(e) lotnicza (e)
		1	2	3	4	5	6	7	
ALBANIA									
Tirana	4	X			X	X		X	Enter Air, Ryanair, Travel Service Poland
BUŁGARIA									
Burgas	4		X			X			Flylili, Ryanair
Warna	3		X			X			Ryanair, LOT,
CYPR									
Pafis	1					X			Ryanair,
Larnaka	2		X				X		Ryanair, Enter Air,
CHORWACJA									
Dubrownik	1		X						Enter Air

Czartery – kierunki i liczba lotów w lecie 2024

Port Lotniczy Poznań-Ławica im. Henryka Wieniawskiego

Kierunek	Liczba lotów w tygodniu	Wyloty w dni tygodnia							Linia(e) lotnicza (e)
		1	2	3	4	5	6	7	
CZARNOGÓRA									
Podgorica	1		X						Enter Air
EGIPT									
Hurghada	6	X			X	X			Flyegipt, Enter Air, Nesma Airlines, Skyline Express
Marsa Alam	4		X				X		Enter Air ,Ryanair,
Szarm el-Szejk	1					X			SkyUp
GRECJA									
Chania (Kreta)	4			X				X	Electra Airways, Enter Air, Ryanair
Heraklion (Kreta)	6			X				X	Enter Air, Ryanair, Travel Service Poland
Kefalonia	1				X				Sky Express
Korfu	3			X			X		Enter Air, Ryanair
Kos	4		X				X		Enter Air, Ryanair, Sky Express
Kavala	1							X	Ryanair
Rodos	8	X	X	X	X	X			Ryanair, Enter Air, Sky Express
Saloniki	1						X		Enter Air
Zakintos (Zakynthos)	5		X			X	X	X	Enter Air, Ryanair, Travel Service Poland
HISZPANIA kontynentalna + Baleary									
Almeria									
Barcelona	1						X		Enter Air
Majorka	5			X	X	X	X	X	LOT, Ryanair, Enter Air

Czartery – kierunki i liczba lotów w lecie 2024

Port Lotniczy Poznań-Ławica im. Henryka Wieniawskiego

Kierunek	Liczba lotów w tygodniu	Wyloty w dni tygodnia							Linia(e) lotnicza (e)
		1	2	3	4	5	6	7	
Malaga	1	X							Enter Air
Minorka	1					X			Ryanair
MAROKO									
Agadir	1					X			Enter Air
PORTUGALIA									
Madera	1						X		Enter Air
TANZANIA									
Zanzibar	1	X							Enter Air
TUNEZJA									
Dżerba	2				X				Enter Air
Enfidha	5	X			X				Enter Air, SkyUp
Monastyr	1				X				Nouvelair
TURCJA									
Antalya	32	X	X	X	X	X	X	X	Ryanair, Enter Air, Mavi Gok, Pegasus , Corendon
Bodrum	5				X	X	X	X	LOT, Ryanair, Enter Air, Travel Service Poland
Dalaman	2	X							Enter Air
Izmir	3		X	X	X	X			Enter Air
WYSPY KANARYJSKIE									
Fuerteventura	1	X							Enter Air
Gran Canaria	1		X						Enter Air
Teneryfa	2	X	X	X					Ryanair, Enter Air

Czartery – kierunki i liczba lotów w lecie 2024

Port Lotniczy Rzeszów-Jasionka im. Rodziny Ulmów

Kierunek	Liczba lotów w tygodniu	Wyloty w dni tygodnia							Linia(e) lotnicza (e)
		1	2	3	4	5	6	7	
ALBANIA									
Tirana	3	X			X	X			Ryanair, Air Albania, Smartwings
BUŁGARIA									
Burgas	2					X			Fly Lili, Ryanair
CZARNOGÓRA									
Podgorica	1		X						Air Montenegro
Tivat	1		X						SkyUp
EGIPT									
Hurghada	1,5								SkyUp
Szarm el-Szejk	1,5								SkyUp
GRECJA									
Heraklion (Kreta)	5		X	X		X		X	SkyUp, Corendon, Ryanair, SkyExpress
Kefalonia	1				X				SkyExpress
Rodos	3	X				X			Ryanair, Smartwings
Zakintos (Zakynthos)	1		X						SkyExpress

Czartery – kierunki i liczba lotów w lecie 2024

Port Lotniczy Rzeszów-Jasionka im. Rodziny Ulmów

Kierunek	Liczba lotów w tygodniu	Wyloty w dni tygodnia							Linia(e) lotnicza (e)
		1	2	3	4	5	6	7	
HISZPANIA kontynentalna + Baleary									
Majorka	1			X					Ryanair
TUNEZJA									
Enfidha	1				X				Enter Air
TURCJA									
Antalya	17	X		X	X	X	X	X	LOT, Mavi Gök, Pegasus, Ryanair, Enter Air, Smartwings
Bodrum	1				X				Pegasus
Izmir	1		X						Enter Air

Czartery - kierunki i liczba lotów w lecie 2024

Port Lotniczy Szczecin-Goleniów im. NSZZ Solidarność

Kierunek	Liczba lotów w tygodniu	Wyloty w dni tygodnia							Linia(e) lotnicza (e)
		1	2	3	4	5	6	7	
TURCJA									
Antalya	4			X			X		Enter Air, FreeBird, Corendon, Ryanair

Czartery - kierunki i liczba lotów w lecie 2024

Port Lotniczy Warszawa/Modlin

Kierunek	Liczba lotów w tygodniu	Wyloty w dni tygodnia							Linia(e) lotnicza (e)
		1	2	3	4	5	6	7	
TURCJA									
Antalya	2			X			X		Ryanair

Czartery - kierunki i liczba lotów w lecie 2024

Lotnisko Warszawa-Radom

Kierunek	Liczba lotów w tygodniu	Wyloty w dni tygodnia							Linia(e) lotnicza (e)
		1	2	3	4	5	6	7	
TURCJA									
Antalya	7	X		X	X		X		LOT
ALBANIA									
Tirana	2						X	X	Enter Air
GRECJA									
Preweza	1					X			LOT
CZARNOGÓRA									
Podgorica	1							X	Air Montenegro

Czartery – kierunki i liczba lotów w lecie 2024

Port lotniczy Wrocław im. Mikołaja Kopernika

Kierunek	Liczba lotów w tygodniu	Wyloty w dni tygodnia							Linia(e) lotnicza (e)
		1	2	3	4	5	6	7	
ALBANIA									
Tirana	3	X			X	X			Ryanair, Enter Air, Smartwings
BUŁGARIA									
Burgas	4		X			X			Ryanair, FlyLili
Warna	3		X						Ryanair, Electra
CYPR									
Larnaka	1						X		Ryanair Sun
EGIPT									
Hurghada	4	X	X		X		X		Fly Egypt, Enter Air
Marsa Alam	4		X				X		Enter Air
GRECJA									
Zakynthos	3		X			X			Enter Air, Ryanair
Heraklion (Kreta)	7			X				X	Enter Air, Ryanair, Corendo
Korfu	3			X			X		Ryanair, Smartwings
Kos	4		X				X		Ryanair, Enter Air, Sky Express
Rodos	5	X				X			Ryanair, Enter Air, Electra
Chania	3			X				X	Ryanair, Smartwings, Aegean
Saloniki	1			X					Sky Express
HISZPANIA kontynentalna + Baleary									
Barcelona	1						X		AMC
Majorka	3			X				X	Enter Air, Ryanair

Czartery – kierunki i liczba lotów w lecie 2024

Port lotniczy Wrocław im. Mikołaja Kopernika

Kierunek	Liczba lotów w tygodniu	Wyloty w dni tygodnia							Linia(e) lotnicza (e)	
		1	2	3	4	5	6	7		
PORTUGALIA										
Madera	1		X							Enter Air
TUNEZJA										
Dżerba	3				X			X		Enter Air, Nouvelair
Enfidha	4	X			X			X		Enter Air
Monastyr	2	X			X					Nouvelair
TURCJA										
Antalya	28	X	X	X	X	X	X	X		Enter Air, Ryanair, LOT, Smartwings, Pegasus, Freebird, Cirendon, Electra, Mavi Gök Airline
Bodrum	5				X			X		Enter Air, Ryanair, LOT, Smartwings
Dalaman	2	X								Enter Air, Ryanair
Izmir	3		X			X				Enter Air, Ryanair
WYSPY KANARYJSKIE										
Gran Canaria	1		X							Enter Air
Fuerteventura	1	X								Enter Air
Teneryfa	1				X					Enter Air
WŁOCHY										
Olbia	1			X						Enter Air
Lamezia	1							X		Electra
Palermo	1							X		Electra

Czartery - kierunki i liczba lotów w lecie 2024

Zielona Góra - Babimost

Kierunek	Liczba lotów w tygodniu	Wyloty w dni tygodnia							Linia(e) lotnicza (e)
		1	2	3	4	5	6	7	
ALBANIA									
Tirana	1					X			Air Albania
EGIPT									
Hurghada	1		X						Enter Air
TUNEZJA									
Enfidha	1	X							Enter Air
TURCJA									
Antalya	2		X		X	X			Pegasus

Najpopularniejsze lotniska czarterowe w Polsce

Lotnisko	Liczba lotów czarterowych tygodniowo
KATOWICE	324
POZNAŃ	125
WROCLAW	103
KRAKÓW	92
GDAŃSK	67
RZESZÓW	41
ŁODŹ	18
LUBLIN	13
WARSZAWA RADOM	11
ZIELONA GÓRA	5
SZCZECIN	4
OLSZTYN	2
WARSZAWA MODLIN	2
RAZEM	807

RANKING BIUR PODRÓŻY 2024. NA CZELE ITAKA | TUI

TUI Poland, Itaka Holdings i Rainbow to trzy największe w Polsce biura podróży według wielkości przychodów. Jeśli zaś mierzyć znaczenie touroperatorów liczbą klientów, w pierwszej trójce znajdują się TUI Poland, Itaka i Coral Travel.

Co roku redakcja „Rzeczpospolitej”, serwisu Turystyka.rp.pl i Instytut Badań Rynku Turystycznego Traveldata publikują „Ranking biur podróży” – najobszerniejszy, podparty wiarygodnymi danymi i rozmowami z touroperatorami, przegląd rynku turystyki wyjazdowej. Są w nim ujęte największe biura podróży. To one, ze względu na zasięg działalności, różnorodność oferowanych wyjazdów i kierunków oraz długoletnie doświadczenie, decydują o kształcie rynku turystyki popularnej.

Chociaż biznes turystyczny narażony jest na wiele ryzyk – od tak niewinnych i zwykle przychodzących po cichu, jak zmiana kursu walut, wzrost ceny paliw lub strajk kontrolerów ruchu lotniczego, poprzez zmiany klimatu (susze, powodzie), po tak groźne, jak rewolucje, wojny, zamachy, pożary, trzęsienia ziemi i wybuchy wulkanów – a działalność organizatora turystyki nie należy do silnie rentownych, biura podróży radzą sobie całkiem dobrze. To właśnie pokazują nasze rankingi.

STABILNA DZIESIĄTKA

Od lat pierwsza dziesiątka największych biur podróży jest zdeterminowana. Z niewielkimi przesuw-

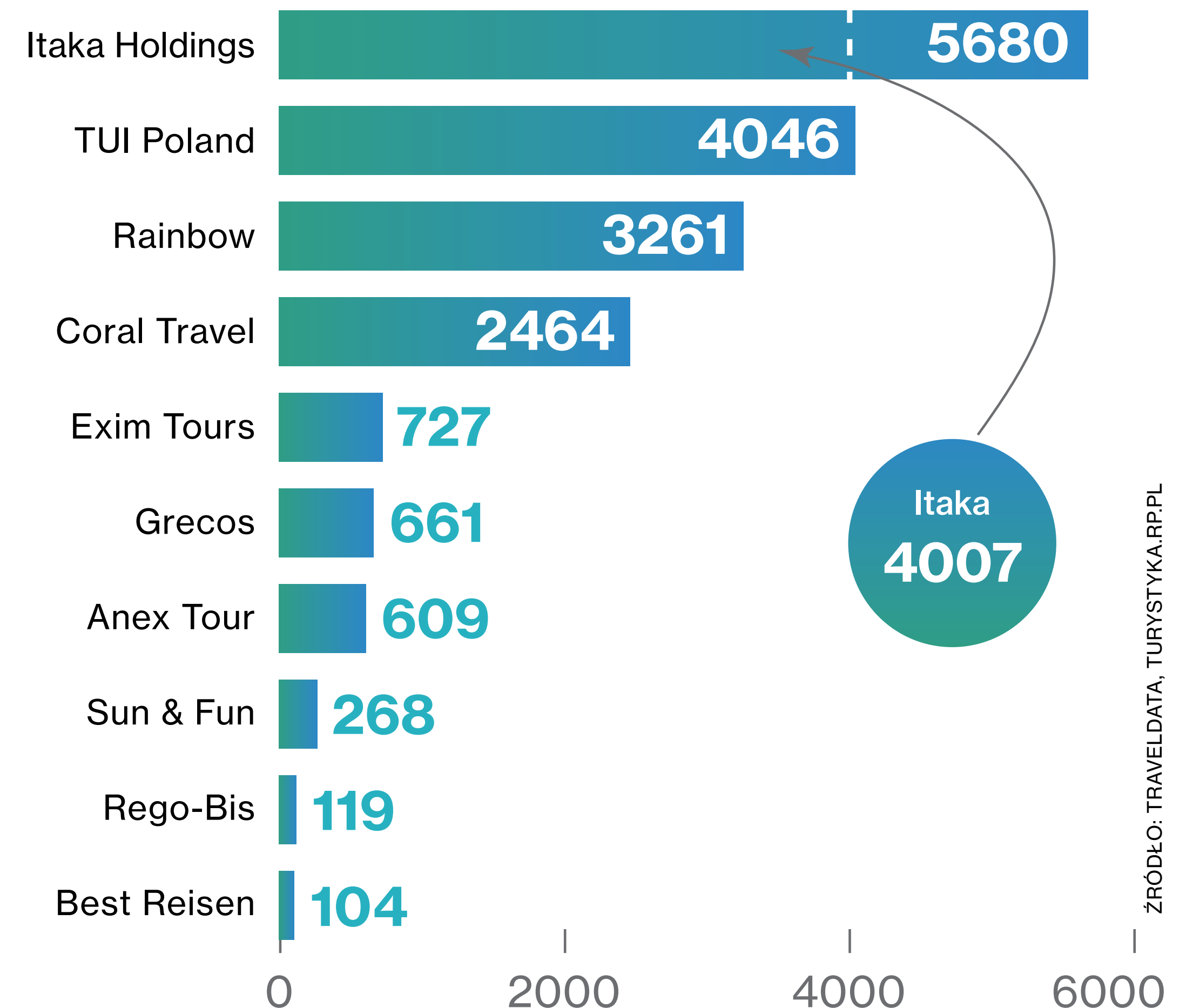
nięciami lub zmianami, nie wywołującymi jednak rewolucji. Warto tu wspomnieć dwa takie wydarzenia. W 2018 roku działalność zakończyło biuro podróży Neckermann Polska, należące do największej na świecie grupy turystycznej Thomas Cook. Powodem był upadek samego Thomasa Cooka. Wcześniej zajmowało szóste miejsce w rankingu.

Drugie znaczące wydarzenie to wdarcie się w 2023 roku przebojem, od razu na piąte miejsce rankingu, tureckiego biura podróży Anex Tour. Stało się tak po decyzji jednego z większych w tej branży w Europie holdingu, Grupy Anex Tour, który wcześniej koncentrował się na obsłudze klientów z Rosji i Ukrainy. Po rozpętaniu przez Rosję wojny przeciwko Ukrainie, ten ruch się załamał, a Anex postanowił znaleźć klientów w krajach Europy Wschodniej i Środkowej. W tym roku robi wszystko, aby swoją pozycję wzmocnić.

REKORDOWE ZYSKI

Jak podał podczas cyklicznej konferencji, Spotkania Liderów Turystyki, organizowanej przez redakcję „Rzeczpospolitej” i serwisu Turystyka.rp.pl prezes Traveldaty Andrzej Betlej, przycho-

10 największych biur podróży pod względem przychodów z imprez turystycznych w 2023 r.
w milionach złotych

RANKING BIUR PODRÓŻY 2024 *cd.*

dy największych biur podróży wyniosły w 2023 roku prawie 17 miliardów złotych. To o 40 procent więcej niż rok wcześniej. Liczba klientów, którzy wyjechali z nimi za granicę sięgnęła 4,43 miliona, czyli była o 31 procent większa, porównując z rokiem 2022.

Touroperatorzy zarobili (zyski netto) 615,4 miliona złotych. Wzrost w tej kategorii był wprost imponujący, wyniósł bowiem 544 procent. – Ceny wycieczek poszły nieco w górę, przy jednoczesnym spadku kosztów, co z kolei było spowodowane relatywnie niskimi cenami paliwa lotniczego i mocną pozycją złotego wobec dolara i euro – tłumaczył Betlej.

Dzięki zastrzykowi gotówki udało się wzmocnić ekonomicznie firmy turystyczne. Ich fundusze własne wzrosły o 64 procent i sięgnęły po ostatnim sezonie 1,49 miliarda złotych.

DWÓCH LIDERÓW – TUI I ITAKA

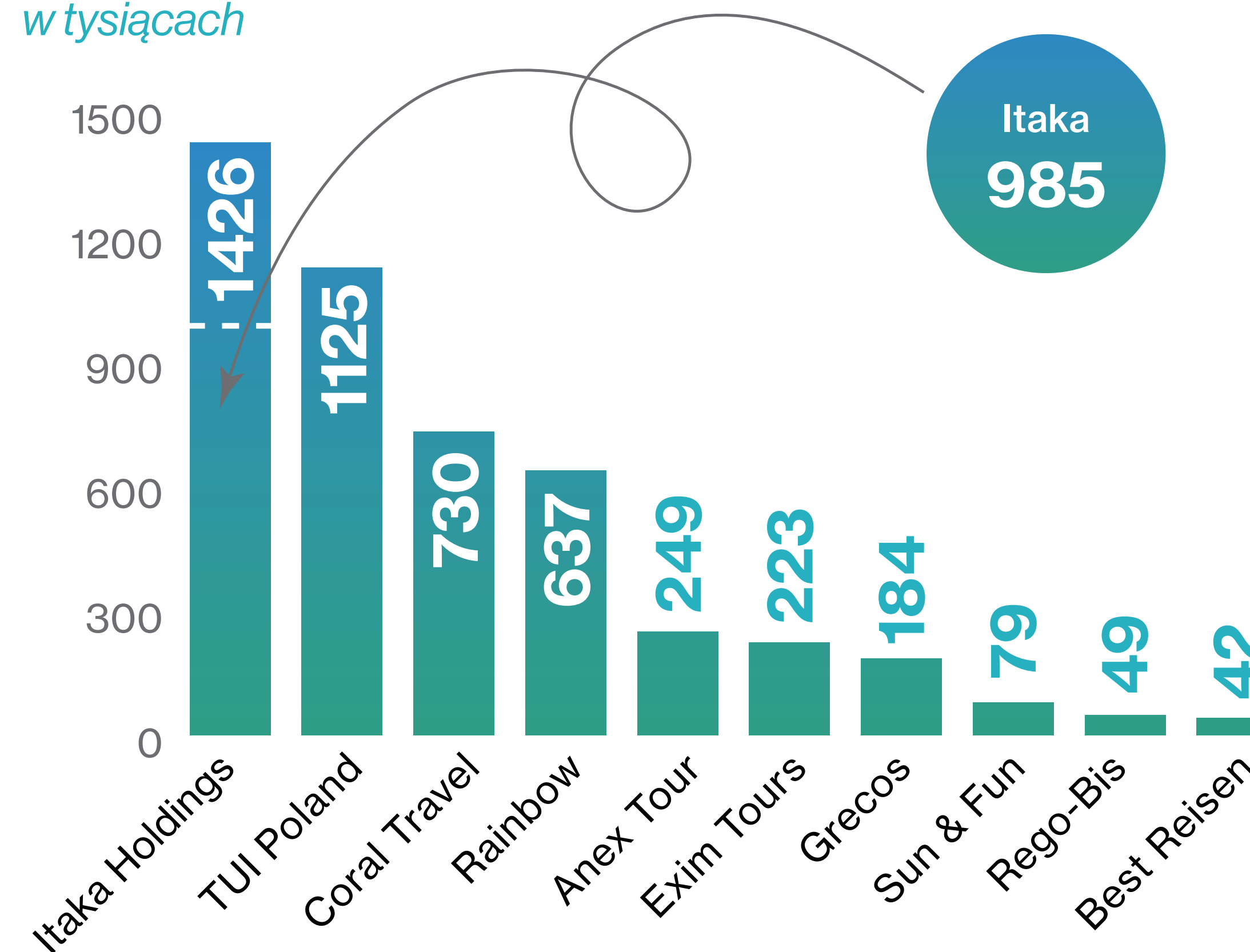
Cztery firmy wyraźnie zdominowały rynek turystyki wyjazdowej – TUI Poland, Itaka, Rainbow i Coral Travel osiągnęły wspólnie przychody ze sprzedaży usług turystycznych wielkości 80 procent wszystkich przychodów na tym rynku. Zabrały też 75 procent wszystkich klientów biur podróży, którzy wyjechali za granicę.

Największym biurem w zeszłym roku był w Polsce TUI Poland – polska spółka należąca do największego koncernu turystycznego w Europie, a być może i na świecie (w zeszłym roku 19 milionów klientów). Jej obroty to 4,05 miliarda złotych, a liczba klientów – 1,13 miliona.

Drugie miejsce zajęła Itaka, która zabrała z Polski 984,5 tysiąca klientów i miała 4 miliardy złotych obrotów. Ale działalność tej działającej już 35 lat firmy jest szersza – jako Itaka Holdings rozwija się na sąsiednich rynkach. W Czechach i na Słowacji działa pod marką Cedok, ma też biura podróży na Litwie, Łotwie, w Estonii i na Węgrzech. W sumie obsłużyła więc na wszystkich rynkach prawie 1,43 miliona turystów, a jej przychody z tego tytułu sięgnęły 5,68 miliarda złotych.

KOMU TRZECIE MIEJSCE?

Trzeci w rankingu Rainbow znany jest z wycieczek objazdowych i dalekich kierunków. Te ostatnie z natury są droższe niż te popularne, położone w basenie Morza Śródziemnego. To powoduje, że firma ma większe niż przeciętne przychody (3,26 miliarda złotych), przy mniejszej liczbie klientów (636,5 tysiąca) od kolejnej firmy – Corala Travel (2,46 miliarda złotych obroty i 730 tysięcy klientów).

10 największych biur podróży pod względem liczby klientów w 2023 r.*w tysiącach*

ŹRÓDŁO: TRAVELDATA, TURYSTYKA.RP.PL

RANKING BIUR PODRÓŻY 2024 *cd.*

Ten ostatni ma za to mocną pozycję w Turcji, Egipcie i Tunezji, a więc w kierunkach o niższych cenach. Stąd miejsce czwarte Corala w rankingu ułożonym według przychodów, ale trzecie zgodnie z liczbą klientów.

ANEX TOUR – PIERWSZY RAZ W RANKINGU

Po czterech pierwszych firmach w rankingu pojawiają się trzy biura podróży o podobnej wielkości. Exim Tours z 727 milionami złotych przychodu, Grecos z 661,2 miliona i Anex Tour z 608,7 miliona złotych. Tu znowu pojawia się komplikacja, bo jeśli zmierzyć ich znaczenie liczbą klientów, okaże się, że piąte miejsce zajmuje w rankingu Anex Tour, który wystąpił na wakacje 248,9 tysiąca osób, szóste Exim Tours z 223 tysiącami, a siódme Grecos z 183,7 tysiąca turystów.

Ranking mierzony obrotami domykają w pierwszej dziesiątce Sun & Fun (267,7 miliona złotych i 78,7 tysiąca klientów), Rego-Bis (119 milionów i 48,8 tysiąca) i Best Reisen (103,7 miliona i 41,7 tysiąca).

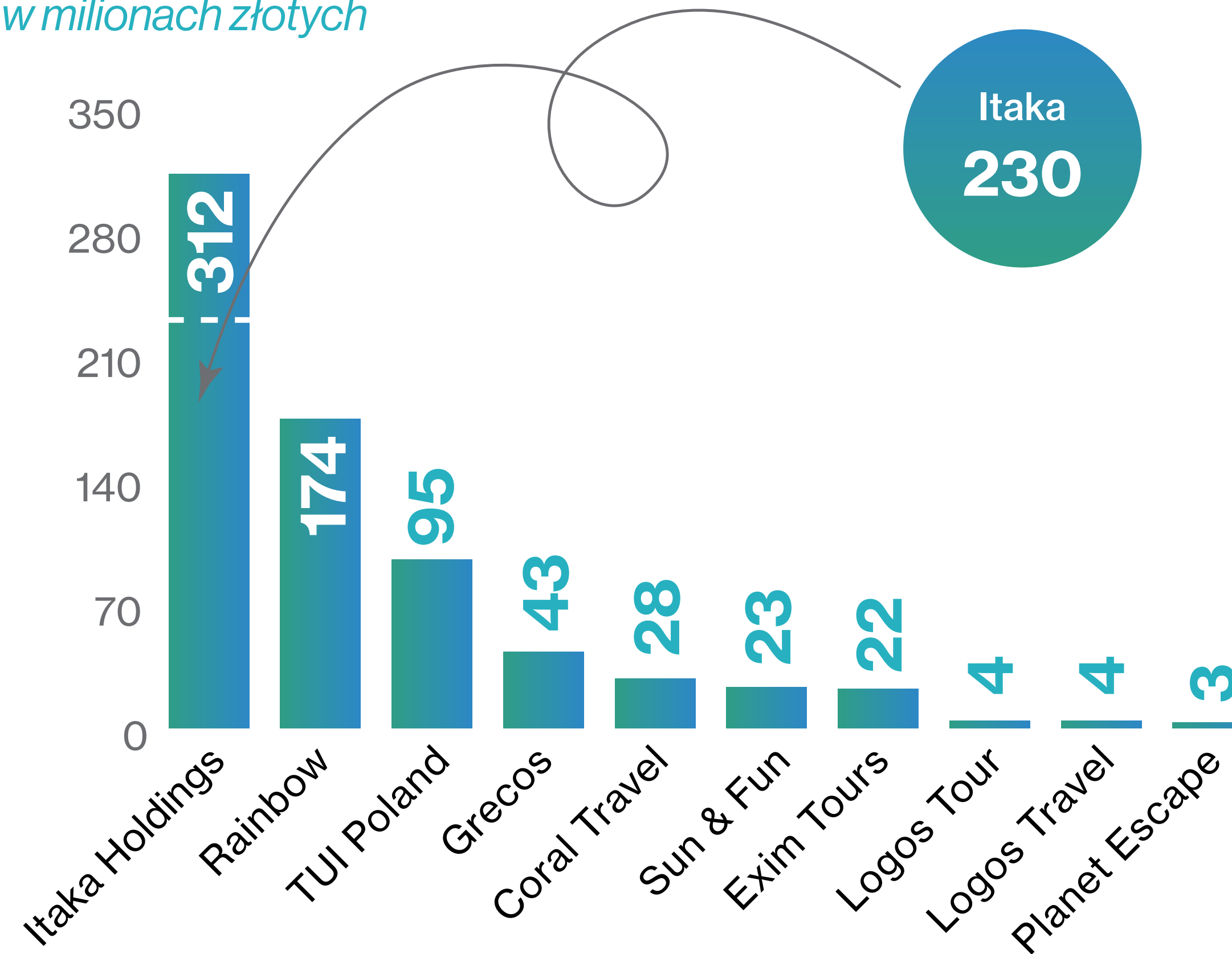
Z tych danych wyłania się nowy obraz podziału rynku wyjazdów między największe firmy. Do pierwszej dziesiątki, a w wypadku rankingu klientów, nawet do pierwszej piątki, wdarł się bowiem przebojem nowy gracz – firma Anex Tour Polska. Co ciekawe, turecki koncern Anex Tour,

jedna z największych w turystyce firm w Europie i na świecie, prowadziła wcześniej w Polsce działalność pod marką Ores. Tyle, że bez większego sukcesu.

Polski rynek przykuł uwagę centrali dopiero kiedy z powodu agresji Rosji na Ukrainę skurczyła się drastycznie liczba klientów z obu tych krajów. Dotąd stanowili oni największą grupę klientów touroperatora w Turcji. W 2023 roku Anex podjął więc ekspansję w Europie Wschodniej – wystarczy powiedzieć, że w 2022 roku Ores obsługiwał w Polsce około 20 tysięcy klientów, rok później już jako Anex (touroperator zmienił nazwę) miał ich już dwanaście razy więcej. Taki wysiłek wymagał inwestycji, na razie jednak Anex milczy na temat strat i zysków. Dzieli się jedynie danymi o przychodach i liczbie klientów.

BIURA PODRÓŻY ROSNĄ – KAŻDE W SWOIM TEMPIE

Jak wyliczyła Traveldata, w 2023 roku rynek turystyki wyjazdowej urosł, licząc wzrost wielkością obrotów, o prawie 40 procent. Najwięcej, bo o ponad 1200 procent, zyskał wspomniany Anex Tour. To jednak przypadek szczególny, baza od której liczy się jego postęp była bowiem, niezwykle niska (wynik Anexu odnosi się do wyniku protoplasty tego biura, Oresu Travel, z 2022 roku).

10 największych biur podróży pod względem zysku netto w 2023 r.*w milionach złotych*

ŹRÓDŁO: TRAVELDATA, TURYSTYKA.RP.PL

RANKING BIUR PODRÓŻY 2024 *cd.*

Jak sobie radzili pozostali gracze? W pierwszej dziesiątce najdynamiczniej zyskiwało biuro podróży Rego-Bis, specjalista od kierunków bałkańskich. Jego wzrost wyniósł 46,4 procent.

Zaraz za nim uplasowała się Itaka – w skali Polski urosła o 40,8 procent, a jako holding nawet o 49,2 procent (wtedy ma większą dynamikę niż Rego-Bis).

Dużymi przyrostami w sferze obrotów mogą pochwalić się też Coral Travel (37,9 procent), Rainbow (37,8 procent), Sun & Fun (33,6 procent) i TUI Poland (31,1 procent). Wyniki pozostałych touroperatorów – Eximu Tours (24 procent), Best Reisen (23,7 procent) i Grecosa (12,2 procent) – nie są już tak imponujące. Co przynajmniej w wypadku tego ostatniego wydaje się łatwe do wytłumaczenia – jako specjalista od wyjazdów do Grecji Grecos ucierpiał z powodu pamiętnych zeszłorocznych pożarów w Aftyce i na Rodos.

BIURA PODRÓŻY WALCZĄ O KLIENTÓW

Liczba klientów to wskaźnik jeszcze lepiej chyba oddający rozwój firm niż przychody. Średnia dla analizowanej grupy biur podróży, wyliczona przez Traveldata wyniosła 31,3 procent. Ponownie bezapelacyjnie największym skokiem mógł się pochwalić Anex Tour – prawie 1287 procent.

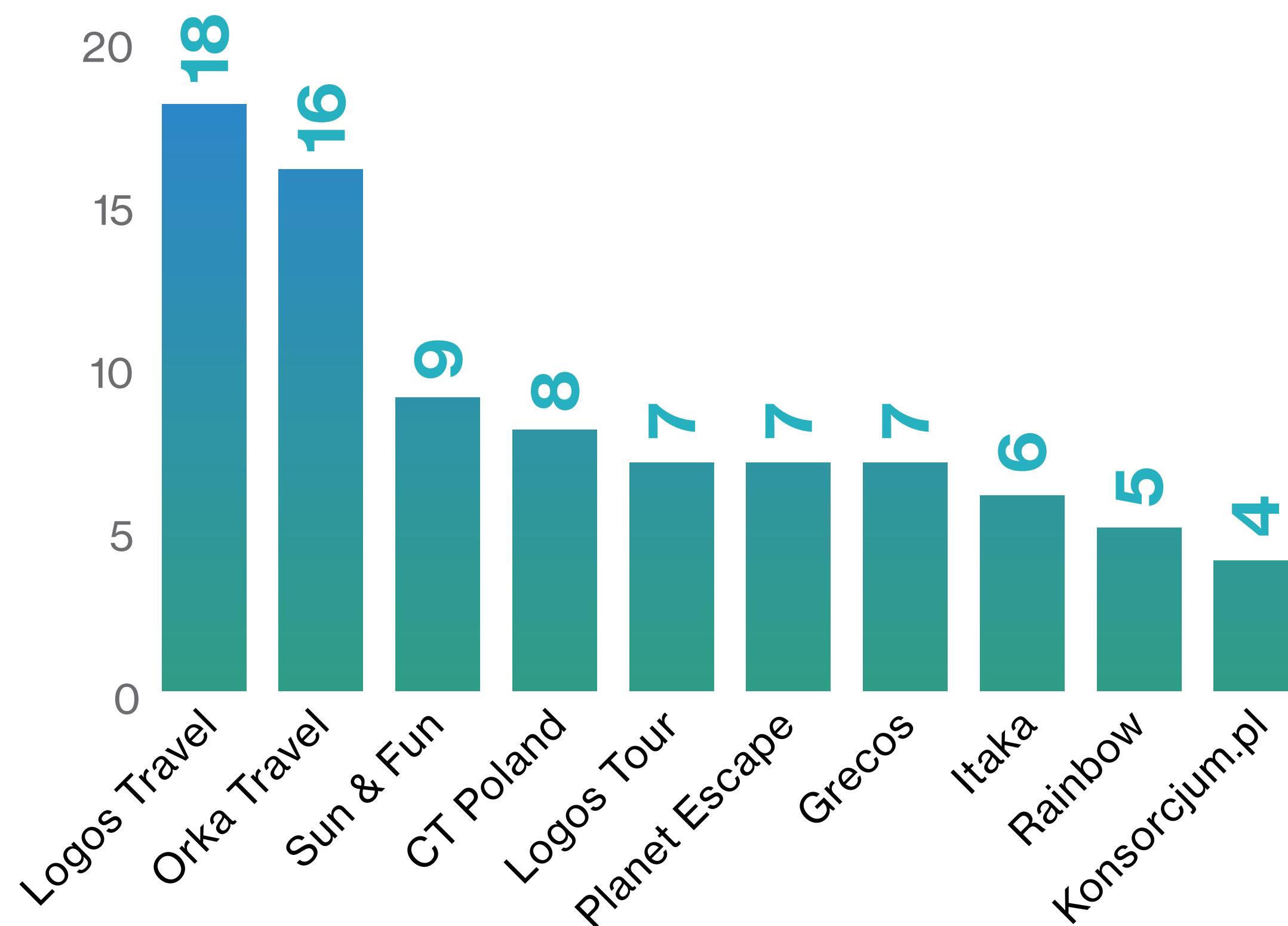
W tej dziedzinie jeszcze raz Rego-Bis z wynikiem 39,5 procent o włos okazał się lepszy od Itaki ze wzrostem 39,3 procent. Zaraz za nimi uplasował się też Best Reisen – 38,8 procent.

Kolejni organizatorzy wyjazdów musieli zadowolić się wzrostem liczby klientów mniejszym od średniej. Dynamika Rainbowa to 25,8 procent, TUI Poland 25,4 procent, Corala Travel 19,7 procent, Sun & Funa 18,6 procent, Eximu Tours 14,3 procent, a Grecosa 7,5 procent.

**ZYSKI BIUR PODRÓŻY W POLSCE
– NIE KAŻDEMU POSZŁO TAK SAMO**

Touroperatorzy nie ukrywają, że rok 2023 zapamiętają jako rok wyjątkowych wyników. Wielki popyt na zagraniczne wakacje, umocnienie się złotego wobec dolara i euro, a także umiarkowane ceny paliwa – stworzyły wyjątkowe warunki, dzięki którym mogli zarobić lepiej niż w poprzednich sezonach.

Rentowność w turystyce masowej wzrosła kilkakrotnie, a w wypadku niektórych firm nawet kilkunastokrotnie. Ale i w tej kategorii dały o sobie znać różnice wynikające z całej masy warunków – rodzaju sprzedawanych wyjazdów (kierunki, przeważający standard hoteli), kontraktów na hotele i samoloty, cen i marż.

10 największych biur podróży pod względem rentowności 2023 r.*w procentach*

ŹRÓDŁO: TRAVELDATA, TURYSTYKA.RP.PL

RANKING BIUR PODRÓŻY 2024 *cd.*

W naszym rankingu biur podróży w Polsce największy zysk netto osiągnęła Itaka – w wersji krajowej (sama Itaka) było to ponad 230 milionów złotych, w wersji wschodnioeuropejskiej (Itaka Holdings) 312 milionów złotych.

Ogromnym sukcesem zakończył też rok Rainbow, jego wynik to prawie 174 miliony złotych.

Kolejny na podium był TUI Poland z wynikiem prawie 95 milionów złotych.

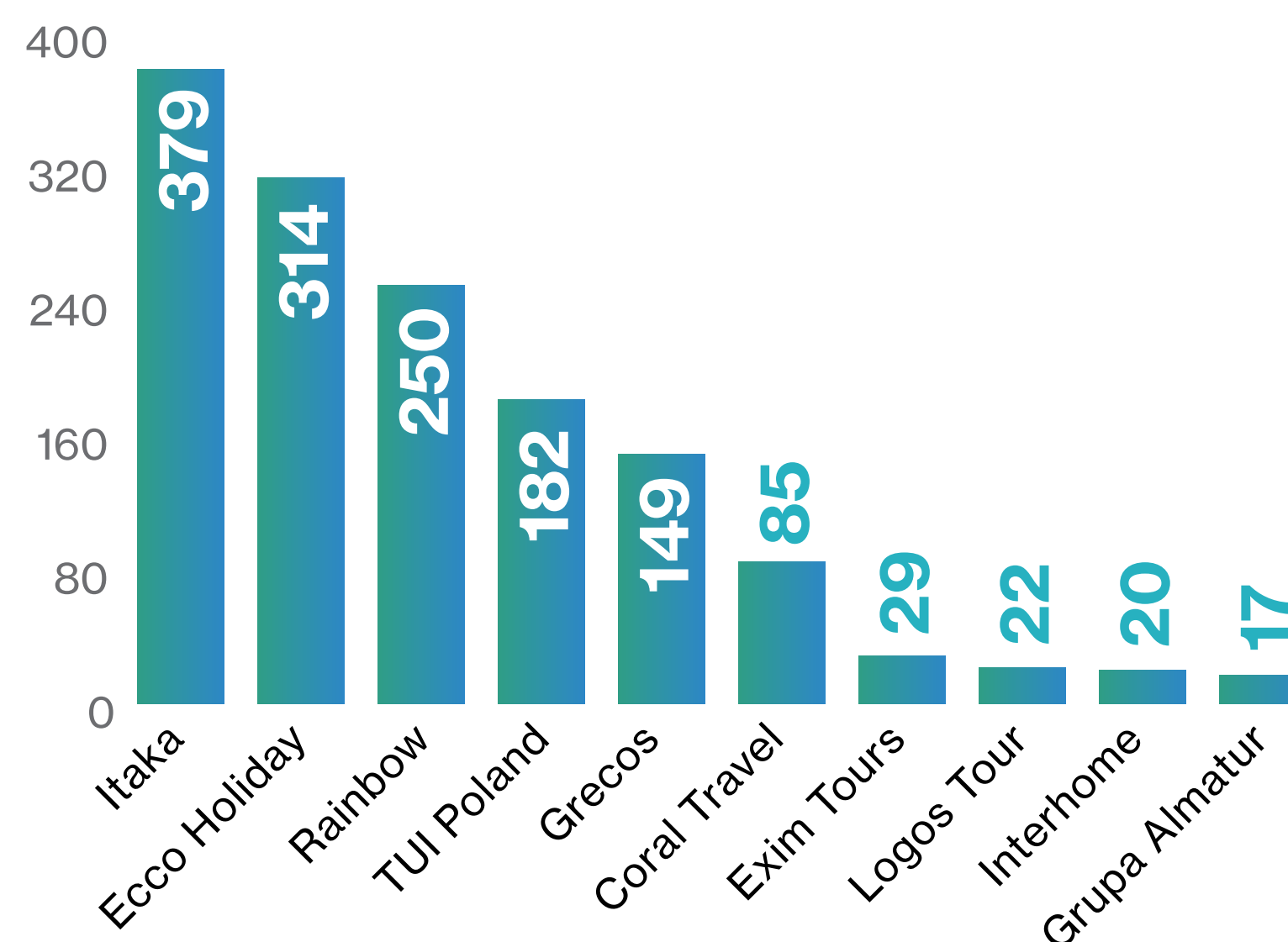
Mimo wspomnianych trudności również Grecos wypracował imponujący zysk – ponad 43 milionów złotych. Trzy kolejne firmy zanotowały ponaddwudziestomilionowe zyski netto: Coral Travel (28 milionów złotych), Sun & Fun (23 milionów złotych) i Exim Tours (22 milionów złotych).

ILE MOŻNA ZAROBIĆ NA TURYSZCIE?

Udało się też obliczyć rentowność największych touroperatorów. Okazuje się, że – pomijając firmy, zajmujące się turystyką na zdecydowanie mniejszą skalę, których rentowność z natury jest większa – stosunek zysków netto do przychodów szczególnie korzystnie wypadł w Sun & Funie i wyniósł 8,7 procent. Wynik Grecosa to 6,5 procent, Itaki 5,5 procent, Rainbowa 5,3 procent, Eximu Tours 3 procent, a TUI Poland 2,3 procent. Rego-Bis zanotował rentowność w wysokości 1,9 procent, Best Reisen – 1,2 procent, a Coral Travel – 1,1 procent.

10 największych biur podróży pod względem kapitałów własnych w 2023 roku

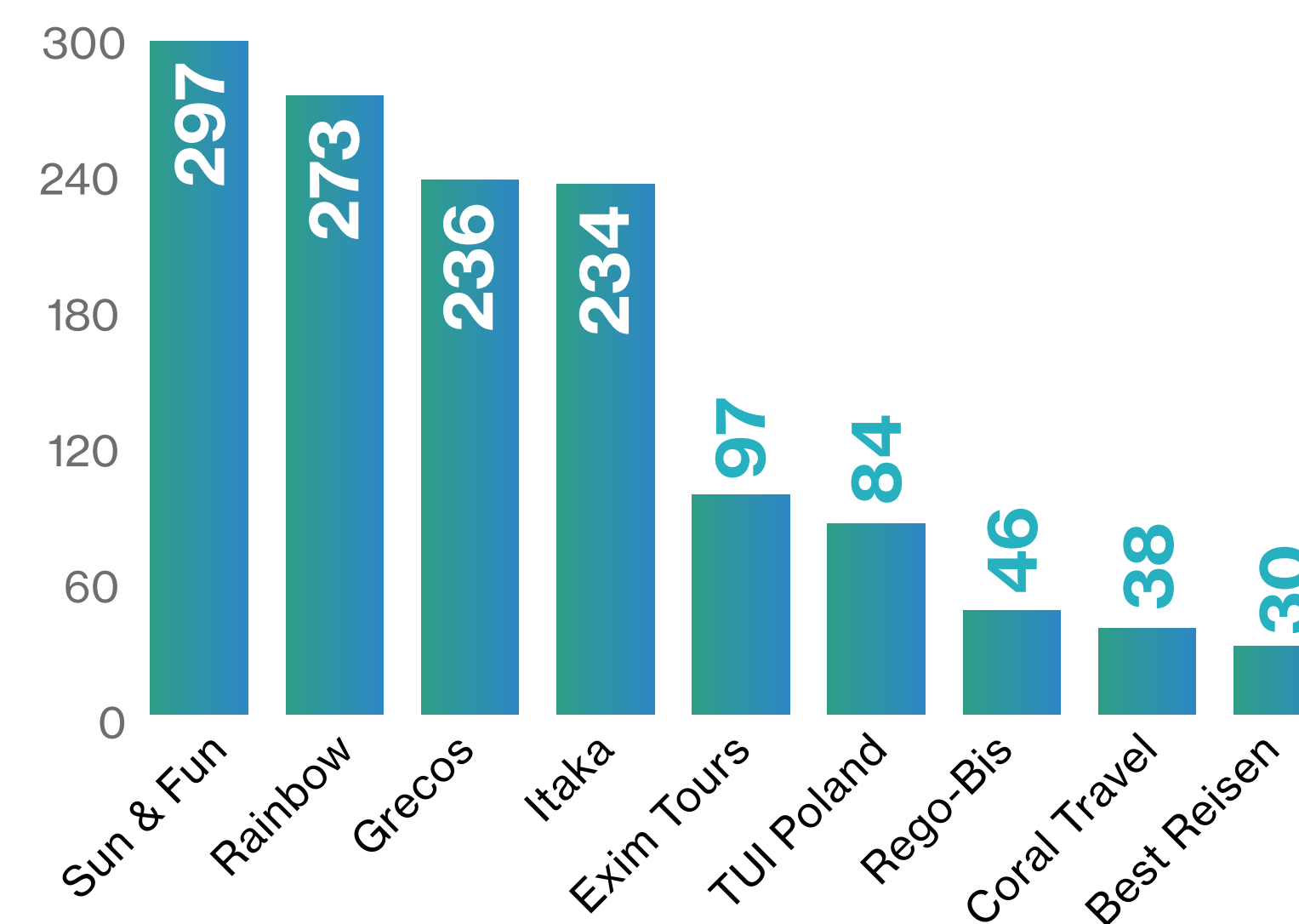
w milionach złotych

ŹRÓDŁO: TRAVELDATA, TURYSTYKA.RP.PL

10 największych biur podróży pod względem przychodów – zysk na klienta

w złotych*

ŹRÓDŁO: TRAVELDATA, TURYSTYKA.RP.PL *BRAK DANYCH DLA BIURA ANEX TOUR

Jak wysiłek całego roku opłacił się organizatorom wyjazdów zagranicznych? Sun & Fun zarobił na każdym kliencie 297 złotych, Rainbow 273 złote, Grecos 236 złotych, Itaka 234 złote, Exim Tours 97 złotych, TUI Poland 84 złote, Rego-Bis 46 złotych, Coral Travel 38 złotych, a Best Reisen 30 złotych.

Jeśli porównać z innymi branżami gospodarki, to

zapewne nieimponujący wynik. Tyle, że w turystyce pamięta się lata, w których 50 złotych zarobione na turystyce uchodziło za szczyt możliwości, a nierzadko trzeba było dopłacać do biznesu i pokrywać z zapasów gotówki straty. Tak na przykład było w jednym z najtrudniejszych, do dziś niechętnie wspomnianych, sezonów – roku 2018.

Pamiętając o tym, że po latach tłustszych zwykle przychodzą sezony chudsze, biura podróży odłożyły zarobioną gotówkę. Będą dzięki temu mogły teraz spokojniej myśleć o przyszłości, planować kolejne sezony, podnosić standard obsługi klientów i rozwój.

Filip Frydrykiewicz

KONSULTANCI WAKACYJNI: NIE MA ZŁYCH PYTAŃ KLIENTÓW

Niektórzy mają mnóstwo pytań. Inni prawie ich nie zadają, choć po ich minie widać, że nie wszystko rozumieją i wiedzą. Każdemu warto jednak wyjaśnić maksymalnie dużo odnośnie wybranej przez niego oferty i planowanego wyjazdu, by później uniknąć nieporozumień.

Tym bardziej, że w samych ofertach, opisach wyjazdów i programach pada wiele obco brzmiących terminów, nazw i kodów. Szczególnie początkujący klient biura podróży może się w tym pogubić.

Nowe pojęcia, procedury i zwyczaje wakacyjne wyjaśnia najlepiej eksperci.

NIE MA ZŁYCH PYTAŃ

– Nie ma złych pytań. Zachęcam klientów by pytali o wszystko, co ich nurtuje – mówi Joanna Gawrońska, właścicielka biura agencyjnego Era Wakacji w Markach. Dodaje, że osoby sprzedające ofertę powinny umieć stworzyć taką atmosferę rozmowy, by pytania padły lub, by była okazja do wytłumaczenia jak największej liczby szczegółów dotyczących oferty, nawet jeśli kupujący o nie nie pyta. – Gdy zorientuję się, że ktoś jest pierwszy raz w biurze turystycznym, planuje pierwszy wyjazd za granicę lub ma pierwszy raz lecieć samolotem, to sama mówię więcej niż zwykle – wyjaśnia Gawrońska.

Podobne nastawienie ma Paulina Szulc, szefowa internetowego biura agencyjnego Traveligo.pl. – Klientom, którzy pierwszy raz wyjeżdżają, trzeba wszystko wyjaśnić, łącznie z procedurami związanymi z odprawą na lotnisku. Często się gubią w nowych terminach, kodach i procedurach. Dlatego wyczerpująco wyjaśniam, co ich czeka, a przede wszystkim robię to przystępnym językiem, omijając liczne w naszym żargonie zawodowym anglojęzyczne wtręty typu „bookowanie”, „czekowanie”, „czarter” czy .

W ostatnich latach przybywa początkujących klientów w biurach podróży. Po pierwsze podróżowali wakacje w kraju i na tym tle wyjazdy zagraniczne wydają się jeszcze atrakcyjniej, po drugie rodziny z dziećmi, których do tej pory nie było stać na wyjazdy, a które dostają świadczenie 800+ zaczęły wyjeżdżać. – Niektórzy przyznają, że dzięki świadczeniu rodzinnemu mają pierwszy raz konto bankowe – zauważa Gawrońska.

– Zwiększyła się też liczba podróżujących emerytów – dodaje. Być może odkładają na wakacje pieniądze z dodatkowych świadczeń – trzynastej i czternastej emerytury.

PIERWSZY RAZ LECĘ SAMOLOTEM...

Pierwsza kwestia do rozstrzygnięcia to sposób podróżowania: czarter czy skorzystanie ze stan-

dardowej oferty linii lotniczych. Turyści nie zawsze znają różnicę. Dowiadują się, że czarter to specjalny lot przygotowany na zamówienie biura podróży. – Jeśli już lecieli z biurem podróży, to wiedzą, że mogą się odprawić na lotnisku, zabrać ze sobą duży bagaż, zwykle 20-kilogramowy, usiąść obok siebie bez dodatkowych kosztów.

Biuro turystyczne poda im, kiedy mają się stawić na lotnisku i miejsce – relacjonuje Joanna Gawrońska. – Jeśli jednak turysta chce skorzystać z wycieczki pakietowanej dynamicznie, czyli lecieć rejsowymi liniami lotniczymi (najczęściej tak zwanymi tanimi), to mogą być zaskoczeni, że ich bilet (często promocyjny) pozwala zabrać tylko

KONSULTANCI WAKACYJNI *cd.*

mały bagaż, a za sporo usług trzeba zapłacić dodatkowo, na przykład za większy bagaż, odprawę na lotnisku czy sąsiednie miejsca w samolocie.

Gawrońska tłumaczy klientom różnice dotyczące procedur zwrotu pieniędzy w wypadku, gdy podróż nie odbędzie się z przyczyn zawinionych przez przewoźnika. – Jeśli zaś będzie leciał samolotem pierwszy, procedury jakie musi przejść na lotnisku.

JAK SIĘ POROZUMIĘ, CZY BĘDĘ MIAŁ INTERNET?

Marcin Wujec z biura Soleno, mającego oddziały w Pszczynie, Myślenicach i Rabce Zdrój, wskazuje że właśnie na potrzeby początkujących klientów biur podróży Ogólnopolskie Stowarzyszenie Agentów Turystycznych, przygotowało stronę w internecie wakacyjnyekspert.pl. Najczęściej czytany tekst jest tam ten zatytułowany „Pierwszy wyjazd zagraniczny krok po kroku”. Autorzy w piętnastu krokach opisali etapy postępowania, które doprowadzą turystę do szczęśliwego wylotu.

– Wiele osób szuka informacji turystycznych w internecie, stworzyliśmy w OSAT stronę, by mogli skorzystać z rzetelnych wiadomości. Ludzie, którzy nie znają języków obcych są zaniepokojeni, czy sobie poradzą na lotnisku w nieprzewidzia-

nej sytuacji, na przykład, gdy zginie im bagaż – mówi Wujec.

Pytają, czy rezydent będzie na nich czekał na lotnisku, czy mogą liczyć na jego pomoc. – Tłumaczymy, że po pierwsze zawsze mogą zadzwonić do swojego agenta i podać nam telefon, a my pomożemy zdalnie się porozumieć. Tłumaczymy, że rezydent przyjedzie na spotkanie do hotelu, a na lotnisku będzie czekał kierowca specjalnego autobusu. Jeśli ktoś leci rejsowym połączeniem i będzie się przesiadał to niekiedy chce wiedzieć, czy będzie musiał zmieniać terminal lub środek transportu (na przykład pociąg na trasie krajowej).

Agent zwraca uwagę, że klientów interesują teraz inne rzeczy niż dawniej. – Kiedyś pytali, czy trzeba zabrać paszport, a teraz coraz częściej pytają o dostępność Internetu, połączeń komórkowych, ale także o jakość opieki medycznej w kraju, do którego lecą i elementy komercyjnego ubezpieczenia zdrowotnego – wylicza Marcin Wujec.

– Jeśli ludzie o czymś mówią z zawstydzeniem, to o tym, że nie znają języków obcych. I właśnie obawa o to, czy się porozumieją, czy będą mieli zapewnioną pomoc osoby mówiącej po polsku powoduje, że potrzebują więcej praktycznych informacji.

– Doświadczony doradca podróży zna odpowiedź na każde pytanie. Na przykład, jak sobie

poradzić z zakupem karty internetowej w kraju wypoczynku. Nowością są aplikacje, wirtualne karty sim, pomagamy nawet je zainstalować – dodaje. – Kiedyś mało kto się interesował polisami medycznymi, a teraz ludzie pytają, jaka jest służba zdrowia, chcą wiedzieć, czy w razie potrzeby będą mogli liczyć na profesjonalną pomoc medyczną i jakie powinni kupić dodatkowe ubezpieczenie zdrowotne – dodaje Marcin Wujec.

W ramach wyjaśniania zasad wypoczyniania w poszczególnych krajach pojawia się problem dopłat. – Gdy ludzie martwią się, że muszą dopłacić za leżaki na plaży, wyjmują kalkulator i liczą: dwa leżaki i dwa parasole 6 euro dziennie razy 6 dni, pomnożone przez 4,30 złotego za euro, i pokazują, że to niespełna 155 złotych. Zwykle ludzie mówią wtedy „to niedrogo” i przestają omijać oferty z bezpłatnymi plażami.

KONSULTANCI WAKACYJNI *cd.***OFERTA DOSTOSOWANA DO RODZIN Z DZIEĆMI**

– Dla rodzin z dziećmi, a takich klientów jest więcej, najważniejsze są trzy kwestie: odległość z hotelu do plaży, formuła posiłków i dostęp do infrastruktury sportowej i kulturalnej dla dzieci – wylicza Paulina Szulc z Traveligo.pl.

Początkujący klienci gubią się już na pierwszym etapie, kiedy stykają się ze stosowanymi opisach ofert biur podróży tajemniczymi oznaczeniami posiłków.

Choć form wyżywienia jest kilka, od BB (z ang. bed & breakfast), czyli samych śniadań, poprzez HB (half board), śniadań i obiadokolacji i FB (full board), czyli pełnego wyżywienia (śniadanie, obiad, kolacja), aż do AI (all inclusive), obejmują-

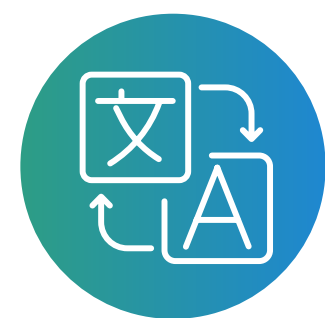
cego śniadania, obiady, kolacje, napoje bezalkoholowe i alkohole, a także przekąski między posiłkami, to największe zainteresowanie dotyczy ostatniej opcji.

Ale tutaj pojawiają się niuanse, o których warto wiedzieć przed wyjazdem. – Hotele oferują bowiem różnego rodzaju all inclusive. Może być ultra all inclusive albo soft all inclusive. Zwykłe all inclusive oznacza nielimitowany dostęp do napo-

jów bezalkoholowych i lokalnych alkoholowych do każdego posiłku. Określenie „soft” wprowadza jakieś ograniczenie, na przykład liczby lub rodzajów alkoholi, a „ultra” odwrotnie oznacza rozszerzenie formuły i obiecuje, że bary będą otwarte 24 godziny na dobę, a w nich znajdzie się duży wybór alkoholi i możliwość otrzymania przekąsek nawet w nocy – opowiada Szulc.

Aleksandra Fandrejewska

A JAK AGENT TURYSTYCZNY, CZYLI PODRĘCZNY SŁOWNICZEK TERMINÓW I SYTUACJI W BIURZE PODRÓŻY

● AGENT TURYSTYCZNY

osoba reprezentująca podmioty turystyczne – biura podróży, hotele, linie lotnicze. Najczęściej sprzedająca przygotowane przez touroperatora imprezy turystyczne (pakiety), ale też często bilety lotnicze i same noclegi. Doświadczony agent turystyczny to kopalnia wiedzy o sprzedawanych kierunkach i produktach, doradca i konsultant.

● AIRLINE CODES

kody linii lotniczych, dwuliterowe oznaczenie linii lotniczych nadawane przez ICAO (np. LOT to LO).

● AIPORT TAX

opłaty lotniskowe

● ALL INCLUSIVE (ALL-IN)

„wszystko zawarte w cenie”. Chodzi o posiłki w hotelu – śniadania, obiady, kolacje, przekąski między posiłkami, napoje, w tym alkoholowe. W ramach all inclusive czasem wyróżnione są wersje soft all inclusive (inclusive soft, all inclusive light) – to uboższa formuła wyżywienia – najczęściej zawiera trzy posiłki główne (śniadanie, obiad/lunch i kolację)

oraz napoje bezalkoholowe, czasem również napoje alkoholowe, ale tylko do posiłku lub do jednego posiłku. Inna wersja all inclusive to ultra all inclusive – ta z kolei jest wzbogacona, na przykład o możliwość korzystania z baru całą noc. Najczęściej obejmuje poza posiłkami, przekąskami i napojami, wybrane alkohole importowane, kolacje w restauracjach á la carte, czasem także room service. Często w ramach all inclusive dostępne są również bezpłatnie inne hotelowe udogodnienia, jak animacje dla dzieci, leżaki, aquaparki itp.

● ARRIVAL

terminal przylotów

● BAGGAGE CHECK

kwit bagażowy

● BAGGAGE CLAIM AREA

miejsce w terminalu lub na dworcu, w którym wydawany jest bagaż.

● BB (BED AND BREAKFAST)

śniadanie i nocleg

● BOARDING PASS

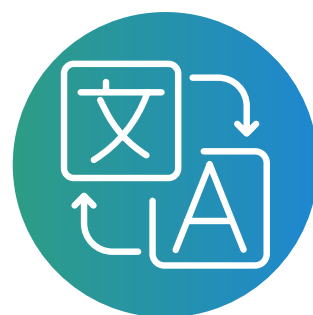
karta pokładowa, zawiera nazwisko pasażera, numer miejsca w samolocie, numer lotu.

● CABIN BAGGAGE (CZASEM CARRY-ON BAGGAGE)

bagaż podręczny zabierany na pokład

● CHARTER – CZARTER

Połączenia czarterowe to nierejsowe połączenia oferowane przez linie lotnicze lub inne firmy (np. biura podróży), które wynajęły samolot na przeloty do popularnych miejscowości turystycznych.

PODRĘCZNY SŁOWNICZEK

● CITY/AIRPORT CODES

kody miast/lotnisk. Trzyliterowe identyfikatory przyznawane i publikowane przez ICAO, np. Warszawa to WAW.

● CITY BREAK

krótkie, najczęściej z jednym lub dwoma noclegami, wycieczki do popularnych turystycznie miast.

● DOUBLE OCCUPANCY RATE

cena pokoju dwuosobowego dla jednej osoby.

● FB (FULL BOARD)

pełne wyżywienie (trzy posiłki): śniadanie, obiad i kolacja.

● HB (HALF BOARD)

posiłki dziennie: śniadanie i obiadokolacja.

● HOTEL TAX

podatek płacony przez hotel, a pośrednio przez klientów.

● HOTEL TRANSFER

przejazd z hotelu i do hotelu, najczęściej z lot-

niska, zorganizowany przez obsługę hotelu dla klienta indywidualnego lub biuro podróży.

● HOTEL VOUCHER (VOUCHER HOTELOWY)

dokument wydawany klientowi przez touroperatora, potwierdzenie opłacenia noclegów.

● IATA BONDING SCHEME

system ubezpieczeń wzajemnych Stowarzyszenia Międzynarodowego Transportu Lotniczego w celu zapewnienia ochrony członkom w przypadku bankructwa agenta.

● NADBAGAŻ (EXCESS WEIGHT, EXCESS BAGGAGE)

przekroczenie wagi bagażu (określonej na dany przelot).

● NUMER LOTU (FLIGHT NUMBER)

zwykle z dwóch liter – kodu linii lotniczej, a w przypadku lotów czarterowych z trzech liter; linie krajowe zawierają zwykle cztery cyfry, np. BA 850 to oznaczenie rejsowe linii British Airways na trasie Warszawa – Londyn lub LO 3939 oznacza połączenie rejsowe krajowe linii lotniczych LOT na trasie Warszawa – Szczecin.

● OB (ONLY BED, BO)

jedynie nocleg.

● RODZAJE ŁÓŻEK W HOTELACH:

twin – łóżko przeznaczone dla jednej osoby,

double – standardowe łóżko podwójne, tzw. małżeńskie,

french bed – łóżko dwuosobowe, które jest mniejsze niż standardowe łóżko podwójne, ale większe niż łóżko jednoosobowe,

queen size bed lub king size bed – łóżka podwójne, których wymiary są większe lub dużo większe niż wymiary standardowego łóżka podwójnego.

● RODZAJE POKOJÓW W HOTELACH:

single (SGL) – pokój jednoosobowy z jednym łóżkiem,

double (DBL) – pokój dwuosobowy z łóżkiem małżeńskim,

twin (TWN) – pokój dwuosobowy z dwoma łóżkami jednoosobowymi; pokój rodzinny przeznaczony dla minimum dwóch osób dorosłych i dziecka. Pokoje rodzinne mają większą powierzchnię niż pokoje standardowe,

standard (STD) – pokój standardowy, podstawowy w danej klasie hotelu,

superior – pokój o podwyższonym standardzie,

bungalow – samodzielny budynek mieszczący przynajmniej jeden pokój/apartament,

suite – apartament, w skład którego wchodzi kilka pokoi,

junior suite – duży pokój składający się z dwóch części: dziennej oraz sypialnianej,

duplex – pokój dwupoziomowy składający się z dwóch kondygnacji, które są połączone wewnętrznymi schodami,

maisonette – pokój z sypialnią znajdującą się na antresoli. W dolnej części jest zwykle salon.

● ROOM SERVICE

obsługa hotelowa, najczęściej oznacza osobę wyznaczoną do sprzątnięcia pokoju.

● TIP

napiwek, zwyczajowo zostawiany w hotelach (bagażowi, osoby sprzątające, obsługa), restauracjach (kelnerzy), a czasem kierowcom w autokarach lub taksówkach.

● TOUROPERATOR (TO)

organizator turystyki, przedsiębiorstwo kompletujące usługę turystyczną i najczęściej rozprawdzające gotowe pakiety przez sieć agentów, TO ponosi ryzyko finansowe związane z organizowaniem imprezy turystycznej.

Aleksandra Fandrejewska